

I bflb H. a

ER-C-888

63.

Vydání - Všehrdu.

II bflb

Řád. prof. D^r. Tilsch.

čís. 2372.

Právo zástavní.

Nezměněné vydání.

1911.

O pojmu, obsahu a různých druhích práva zástavního.

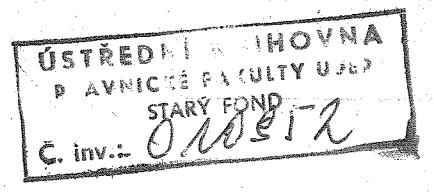
1. Právo zástavní jest právo absolutní, působící na věci, dosíci zaplacení pohledávky z věci jím stíženě; jest tedy:

a) právo absolutní, t.j. působící proti každému; je-li předmětem stížením věc hmotná, jest právo zástavní právem věcným;

b) právo akcesorní, t.j. předpokládá právo jiné, jakožto klavní, ku kterémuž přistupuje jako právo pomocné, sloužící. Právo, jemuž zástavní právo slouží, jest vždy pohledávka a to peněžní. Oprávněný z práva zástavního jest tedy vždy oprávněný z peněžní pohledávky — zástavní věřitel.

2. Obsah práva zástavního jest dvojitý, totiž: zajistiti zaplacení a poskytnouti zaplacení.

a) Zajistiti zaplacení. — V době od vzniku až do výkonu poskytuje zástavní právo věřiteli zástavnímu jistotu a to: veškeré druhy

zástavního práva tím, že zástavní právo leží přímo na věci; jednotlivé druhy práva zástavního poskytují pak ještě zvláštní jistoty, tak při věcech nemovitých vkladem do knih nemov. může se zkrácení věřitele právními jednáními vlastníka, při věcech movitých odevzdáním do držence věřitelovy nemov. může se fakticky nakládání věci vlastníkem. Funkci, kterou zástavní právo má před výkonem, můžeme nazvat funkcí zajišťovací.

b) Poskytnouti zaplacení. — Výkonem neb t. zv. realizací práva zástavního dosáhne věřitel zaplacení. Tato funkce práva zástavního jest funkcí ukraňovací. Výkon může se státi dvojím způsobem:

- a) prodejem věci a užitím ceny takové k zaplacení pohledávky aneb
- b) t. zv. skvesbrací, t. j. braním plodů věci, prodejem jich a užitím ceny k zaplacení pohledávky. V druhém případě zůstane věc sama vlastníku zachována.

3.) Zástavní právo nemá v podrobnostech vždy stejného účinku, nýbrž rozrůznáváme různé

druhy práva zástavního. Rozhodným jest tu nejen předmět práva zástavního, nýbrž i vznik jeho. Kdežto vlastnictví neb služebnost, ať vznikly jakkoliv, mají vždy stejný obsah, není tomu tak u práva zástavního.

A) Dle vzniku rozrůznáváme:

I. Zástavní právo smlouvené neboli konvenční, jež vzniklo smlouvou mezi zástavcem a zástavním věřitelem.

II. Zástavní právo dle § 1321. obč. zák., jež vzniklo svémocným zabavením se strany věřitele.

III. Zástavní právo exekuční nazýváme tím soudcovským, neboť vzniká zabavením se strany exekučního orgánu z rozkazu soudce, po případě i jiného úřadu k povolení exekuce povoláního.

IV. Zástavní právo zákonné, jež vzniká pouhým státním zákonem stanovených skutečností, aniž by bylo třeba nějakého aktu zřizovacího.

B) Dle předmětu rozrůznáváme:

I. Zástavní právo na kmetných věcech movitých, jež zákon nazývá v § 448. ručním právem zá-

-stavním. Nařev ten bodi se však pouze na konven-
-cionalni právo zástavni, jež vzniklo skutečným
odevzdáním věci movité.

II. Zástavní právo na předmětech knih po-
-zemkových; zástavni právo to nazývá se obecně
hypothekárním; zákon užívá výrazu toho jen
v příčině nemovitých věcí, tu však bez rozdílu, je-li
zapsaná čili nic. § 448.

III. Zástavní právo na nemovitostech, jež ne-
-jsou zapsány do knih.

IV. Zástavní právo na věcech nehmotných, tedy
-právech, zejména na pobledávkách nezapsa-
-ných do knih.

Konvencionální právo zástavni.

I.

O titulech konvencionálního práva
zástavniho.

a) Druhy titulů.

Konvencionální právo zástavni vzniká

smlouvou věcnou, dotčenou v § 1368. v první větě.
Tato smlouva nazývá se v římském právu con-
-ventio pignoris a odtud jméno tohoto druhu prá-
-va zástavniho.

Zástavce může býti naproti věřiteli obligač-
-ně povinen řídit právo zástavni. Takovýto
závazek zástavce nazývá se se strany věřitelovy
titulem k právu zástavniho.

Titul opírá se:

1. o nařízení soudcovy; pak nazývá se ti-
-ulem soudcovským. Příklad poskytuje § 355. odst. 2.
exek. ř., ale něbož na návrh exekventův soudce mů-
-že exekutu naříditi, aby řídil jistotu za škodu,
která by mohla povstati, kdyby exekut jednáni,
jehož má se dle obsahu exekučního titulu uva-
-vati, přece předsebral,

2. o nařízení zůstavitelovy; pak nazývá se ti-
-ulem testamentárním. Odporučil-li testator
někomu zástavni právo, jest dědic povinen je
odporučníku řídit,

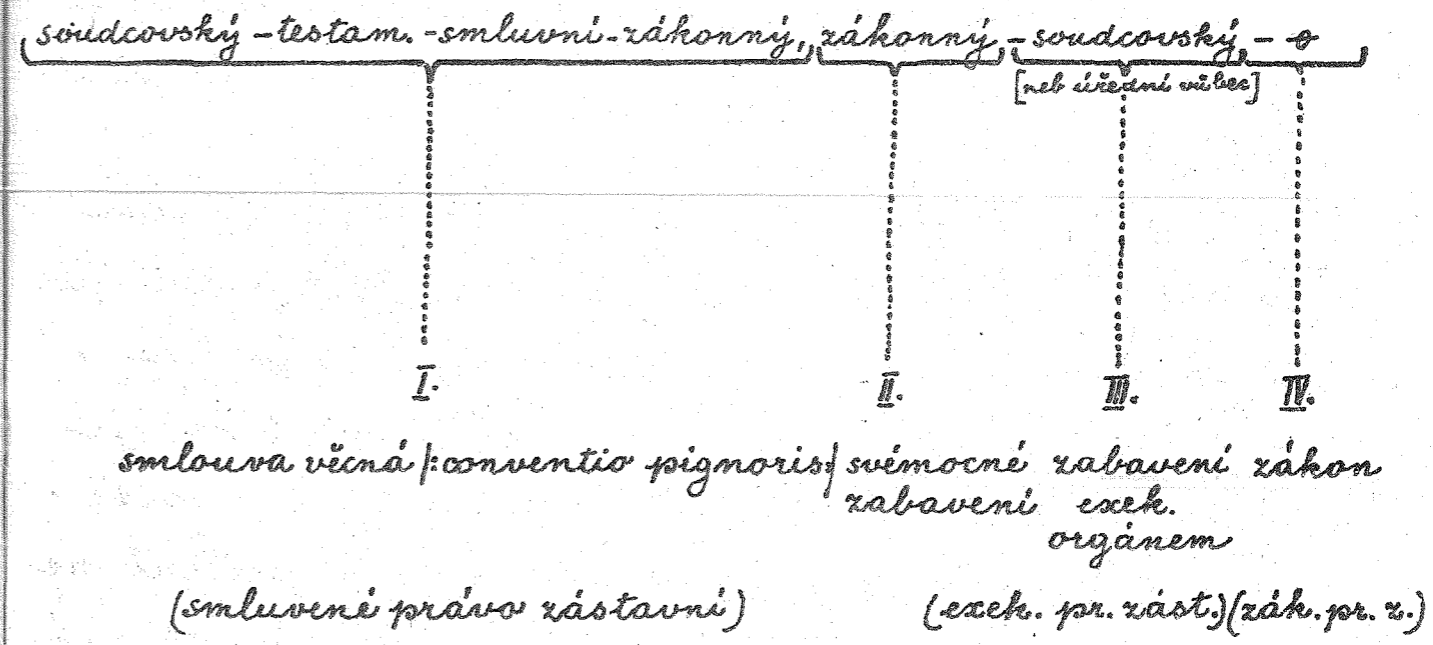
3. o smlouvu uzavřenou mezi příblim zástavcem
a věřitelem, dle níž onen jest povinen řídit tomuto

právo zástavní; titul pak nazývá se titulem smluvním. Mimo to mluvíme o titulu smluvním i tehdy, není-li tu vůbec předchozí závazek ke zřízení práva zástavního. Vlastní charakteristikou dotčeného titulu sub 3.) t. z. smluvního záleží totiž v tom, že titul tento opírá se o vlastní vůli zástavce, kdežto v případech dotčených sub 1.) a 2.) a též 4.) jest tu povinnost zástavci zevně vnucená. O vlastní vůli zástavce opírá se však zřízení zástavy jak tehdy, když předem jí byl závazně projevil, tak i tehdy, když nebyl donucen nějakým závazkem, zástavu sám ihned zřizuje.

4.) o zákon, totiž o okolnosti, s kterými dle zákona spojena je povinnost zříditi zástavu. Titul takový nazývá se zákonným. Příklad poskytuje závazek ke zřízení kauce poživatelské (§ 520. obč. zák.), aneb závazek pojistiti odhaz dle § 688. obč. zák.

ad 1.) a 4.) zástavní právo, které bylo zástavcem zřízeno následkem existence titulu soudcovského neb zákonního, není proto zástavním právem soudcovským nebo zákonným, nýbrž jest zástavním právem konvencionálním. Různost titulu nemá na povahu zástavního práva žádného vlivu, nýbrž jen různost způsobu vzniku.

Tituli:

B) O povinnostech plynoucích:

1.) před zřízením zástavního práva.

Povinnost, která z titulu plyne, může býti buďto a) speciální, totiž povinnost dáti určitou věc do zástavy, aneb b) všeobecná, totiž dáti jistotu, aniž by způsob jistoty byl určen.

Že tituli zákonných a soudcovských vztahová jen všeobecná povinnost dáti jistotu.

Že titulu testamentárního neb smluvního může

vycházejí povinnost ta neb ona; to se řídí dle změny a intence stran.

Žní-li titul jen na všeobecnou povinnost dáti jistotu, sluší závazek z něho splniti dle předpisů §§ 1373. a 1374.

a) V první řadě závazek splniti lze dáním zástavy movité neb nemovité (proto jest právě povinnost dáti jistotu titulem zástavního práva). Dostatečnou jistotu ve smyslu zákona poskytují však domy jen do polovičky, poromky a movité věci do dvou třetin odhadní ceny. V příčině nemovitosti nazývá se tato jistota též pupillární (§ 230. posl. věta).

β) Není-li někdo s to dáti jistotu, může všeobecný závazek dáti jistoty splniti i dáním rukojmí, jenž má přiměřené jmění a jehož lze žalovati v remi, v níž věřitel neb dlužník má své řádné bydliště.

Pro jistoty ráru processuálního platí zvláštní ustanovení § 56. civ. ř. soud.

2.) po zřízení práva zástavního.

Byla-li na základe titulu nějaká věc za zástavu věřitelovu skutečně přijata, přestává pravidelně povinnost zástavcova z titulu; shle- sne-li tedy cena zástavy později bez viny zástavcovy, na př. klesnutím kursu, není povinen zástavu doplniti, leč by to bývalo umluveno (na př. dle stanov rak.-uh. banky).

Měla-li však zástava již v době zřízení vady, které teprve později se objevily, nastává povinnost dle § 458., analogická povinnost správy dle § 922. a násl.

V takovémto případě jest totiž zástavce povinen dáti věřiteli jinou zástavu neb doplniti zástavu danou. Povinnost tato opírá se o přivození titulu zřízení práva zástavního a nena- stává tedy, bylo-li zřízení práva zástavního čistě liberální (aneb donandi animo) arg. § 922.; nastá- vá tu leda povinnost dle § 945., která jest však jenom povinností dle všeobecných zásad o ná- bradě škody.

O úplnosti neb bezplatnosti obligační smlouvy zástavní t. j. titulu via Fidej. zástava ruční "č. 16.!

I. O pohledávce, zástavním právem zajištěné.

A) Které pohledávky mohou být
zjištěny.

1.) O předmětu pohledávky.

Pohledávku zjistiti lze právem zástavním
tehdy, jsou-li předmětem jejím přímo peníze, aneb
může-li se aspoň proměnit v pohledávku peněžní
(z. r. č. 9). Obnos peněžní obecně udán býti nemusí.

Jen v příčině hypotek platí přísnější usta-
novení § 14. kniž. zák., o kterémž jednáno bylo při
principu publicity sub 4.) a 5.).

2.) O existenci a působnosti pohledávky.

a) Právem zástavním zjištěny býti nemohou:

α) pohledávky absolutně neplatné, byť i byly neplat-
ny jen nedostatkem formy.

β) pohledávky nekalovatelné (z. r. č. 20. odst. 1. a č. 21.).

b) Za to právem zástavním mohou býti
zjištěny:

α) pohledávky relativně neplatné, pro případ,
že nabudou platnosti.

β) pohledávky promlčené, pro případ, že pro-
mlčení nebude odpůrcem přivedeno k platnosti.
(z. r. č. 20. odst. 2. a č. 22.).

γ) pohledávky podmínkou neb časem obmezené,
dokonce i

δ) pohledávky budoucí, dosud neexistující, je-li tu
již nyní jistý podklad, z něhož mohou vzejíti
(z. r. č. 23.) - V příčině hypotek platí zvláštní pra-
vidlo § 14. kniž. zák.

B.) V jakém rozsahu zjišťuje se
pohledávka,

(z. r. č. 25.), jest otázkou interpretace vůle stran.

Že pravidla dlužno za to mítí, že vztahuje
se na veškeré oprávnění věřitelovo ze zjištěného
poměru §§ 447, 912. obč. zák., zejména na úroky, útra-
ty soudní, náhradu škody za nesplnění a kon-
venční pokutu.

Pro hypoteky platí tu zvláštní pravidla:

a) Je-li zapsán jen kapitál, vztahuje se zá-

-stavni právo přece i na zákonné úroky z pro-
-dlení ode dne splatnosti kapitalu a na útraty
processní a exekuční (§§ 16 a 17)

b) Má-li se vztahovati zástavni právo i na
úroky smluvené, musí úroky a výše jejich bý-
-ti zapsány (§ 14. odst. 1.).

ad a) i b) Zástavni právo vztahuje se v těchto
-to obou případech nejen na tříleté úroky zákón-
-né, resp. smluvené, nýbrž vůbec na úroky, pokud
ovšem promlčením nezahynuly; avšak sluší u-
-vářiti, že

a) jen tříleté úroky požívají stejného pořá-
-dí s kapitalem.

b) že pro úroky platí vůbec tříletá lhůta pro-
-mlčecí a

g) že starších než tříletých úroků nelze zaji-
-stí pořadovati z hypoteky, nalezl-li ji někdo
bona fide, nevěda o těchto starších úrocích.

c) Jiné vedlejší závazky mohou jen tehdy
-dojiti zaplacení z hypoteky, byl-li pro ně za-
-psán nejvyšší obnos; to platí též o pokutě kon-
-ční a neměnilo se na tom nic §-em 216.

exek. ř., dle kteréhož smluvený nárok na odškodnění
pro případ předčasného splacení kapitalu, pro-
-vstávající obyčejně v nároku na difference mezi
vyšším úrokem umluveným, na pr. 5% a úro-
-kem, jež jinak lze docíliti (na pr. ve spořitelnách
jen 3½% neb 4%), požívá stejného pořadí s kapi-
-talem. Pro dosud platný princip speciality a pu-
-blicity lze připustiti do jen tehdy, když tento ná-
-rok buď byl zapsán, neb lze jej ukojiti v rozsahu
nejvyššího obnosu zapsaného pro vedlejší výlohy.

c) Vliv existence zástavy na pohledávku.

a) Zřízením zástavního práva nezahyná or-
-sobní pohledávka proti dlužníkovi; je-li tedy

a) osobní dlužník různý od vlastníka zá-
-stavy, (t. z. zástavního dlužníka), má věřitel na
vůli pořadovati dluh bez ohledu na zástavu na
onom aneb držeti se práva zástavního. § 466.

b) nekryje-li výtěrek ze zástavy celý dluh,
osobní dlužník jest povinen zbytek braditi
§ 464., leč že by se věřitel domáhal se tohoto

zbytku byl výslovně anebo mlčky vřekl (§. r. č. 24.)

b) Byla-li pro posledávku učinena zástava, považuje se povinnost splatiti dluh, s povinností vrátiti zástavu za vzájemně na sobě závisící povinnost, mají obě tyto praestace státi se tedy ruky do ruky (§§ 469., 1369. obč. zák.) a platí tedy analogicky exceptio non adimpleti contractus § 1052. obč. zák. (§. r. č. 86., 101.)

III. O předmětu konvencionálního práva zástavního.

h)

Všeobecně lze říci, že věc, jež má sloužiti za zástavu, musí býti:

- 1) úplatně existelna a
- 2) již existující.

ad 1) Úplatně existelnosti nedostává se věcem následujícím a nemohou tedy býti předmětem práva zástavního:

- a) věci mimo právní obchod § 448;

β) věci nepřevoditelné, jako erární montury, zapovězené knihy.

γ) věci, jež úplatným způsobem nelze převést na jiného, jako ostatky svatých (§. r. 26.-28.).

ad 2) Zástavní právo jest právem věcným, nemůže proto (stejně jako vlastnictví neb služebnosti) pozůstávati na věcech ještě neexistujících.

Jen zdanlivé výjimky obsahují:

a) zástavení věci quoad fructus. V případě tom jest zástavena věc, výkon práva zástavního jest však obměřen na zpeněžení plodů této věci.

β) zástavení věci bromadné: sláda, knihovny. V případě tom zasáhne zástavní právo všechny jednotlivé věci, které k ní dle pravidelného běhu věci přibudou, ale ovšem od doby tohoto přidružení. (Znov. §. r. č. 30.)

β)

hlavně věci, vyhovující všeobecným podmínkám sub h), mohou býti předmětem konvencionálního práva zástavního bez ohledu

na to, zdali podléhají exekuci čili nic. Tedy zejména i předměty jmenované v § 251. (na př. šatstvo, nábytek, předměty potřebné k živnosti, snubní prsten, rodinné obrazy) mohou býtí platně zastaveny.

C)

Nesmůlné věci mohou býtí pravidelně též předmětem práva zástavního, pokud vyhovují všeobecným podmínkám sub A) dotčeným.

U jednotlivostech platí:

1.) Služebnosti pozemkové sledují pozemek panující, mohou býtí jen s ním zároveň zastaveny.

2.) Že služebnosti osobních lze zastavití požívání, nikoliv i užívání, neb toto jest osobní i v příčině konkursu.

3. Zástavní právo samo nemůže býtí předmětem práva zástavního; nemá samostatné ceny. Podzastavením rozuměti dlužno pouze buď zastavení věci neb pohledávky v mezích prvního práva zástavního (§. 2. č. 73.).

4.) Reální břemena mohou býtí předmětem práva zástavního buď zároveň se statkem panujícím aneb i odděleně.

5.) Práva horní, právo autorské, právo rybolovu a honitby mohou býtí zastavena.

6.) Dědické právo není předmětem práva zástavního (arg. 3/6. 1846. č. 968.)

7.) Oprávnění z obligací (pohledávky) mohou býtí pravidelně zastaveny. — Nelze však zastavití:

a) pohledávky čistě osobní (na př. právo předkupní - § 1074. obč. zák.)

β) pohledávky, které exekuci nepodléhají - § 293. exek. ř.

D)

Zastavití lze i kvotu věci jakýchkoli a zásadně ať kvota taková již existuje, aneb zastavení platiti má jen pro kvotu teprve za tím účelem oddělenou, na př. mohou zastavití věc mně zcela patřící jen polovíčkou.

Výjimka však nastává u věcí do veřejných knih zapsaných. U těchto lze zastavití jen kvoty, jež jakož.

-to takové samostatně již existují (§ 13. knih. zák.), totiž spoluvlastník může zastavit jen celou svou kvotu, nikoliv menší část.

2)

V jakém rozsahu zasahuje zastavní právo věc?

1.) Části věci. Byla-li věc zastavním právem sdíle-
ná, později rozdělena fyzicky neb ideálně, vázne zá-
stavní právo na každé jednotlivě takto nově utvoře-
né části neděleně pro celou pokleďávku.

2.) Příbytek. Zastavní právo vztahuje se i na pří-
bytek věci, zejména tedy i na stavení, které na pozem-
ku dosud nezastaveném bylo postaveno. O plodech,
které se také počítají k příbytku (§ 405), platí zvlá-
štní pravidla.

3.) Příslušenství. Zastavní právo vztahuje se též
na příslušenství, pokud jest ve stejném vlastnictví ja-
ko věc hlavní, tedy zejména na t. zv. fundus instructus,
totiž hospodářské nářadí, dobytek i zásoby nutné k
provozu hospodářství. Je-li však fundus instruc-
tus ve vlastnictví jiného, na př. pachtýře, nevztahuje
se na něj právo zastavní.

4.) Spojenná práva. Právo zastavní vztahuje se i
na oprávnění s věcí spojená, zejména tedy na oprá-
vnění ze služebnosti pozemkových, z reálních břemen,
spojená s pozemkem panujícím, rovněž i na právo
radikované živnosti neb právo propinační.

5.) Plody. Sluší tu rozemávat mezi plody vla-
stními naturálními a plody civilními.

a) Plody naturální, dokud nebyly odděleny, tvoří
část věci a jsou pro tu dobu sdíleny právem zastav-
ním. Byly-li však odděleny od věci stávají se věcmi
samostatnými a jsou od té doby zastavního práva
prosty. Teprve výkonem práva zastavního, soudní
skvěstrací exekuční, čili dle nynější terminologie vnu-
cenou správou zaměřen se, aby plody ucházely z ne-
zu zastavního. Takmile byl skvěstr čili vnučený správ-
ci soudem zaveden, zasahuje zastavní právo:

a) plody, které po zavedení skvěstra byly od-
děleny; jsou sdíleny právem zastavním dle nového
řádu exekučního (§ 119. odst. 2.) dokonce i

β) plody, které sic ještě před zavedením se-
kvestra byly odděleny, ale dosud na statku se na-
léhají, byť i nepřináležely k fundu instructu. — V tom,
co tu sub β) uvedeno, leží rozšíření rozsahu práva

zástavního oproti původním ustanovením § 457. obč. zák. věty 1., zavedené exek. řádem. Předpokládá se ovšem, že zásoby ty jsou ještě v době zavedení sekvestra ve vlastnictví exekutorově; kdyby byly bývaly platně zcizeny, nestihlo by je právo zástavní, byť i v době zavedení sekvestra ještě se na statku nacházely. Byly-li mezi oddělením a zavedením sekvestra zastaveny, neb zabaveny, předcházi takto založené mobilární právo zástavní právu immobilárním, jež přivádí se k platnosti sekvestrací (§ 119, odst. 3. exek. ř.), jelikož toto datuje se na nich teprve od zavedení sekvestra.

b) V příčině plodů civilních platí nyní totéž, co platí o plodech naturálních s tou modifikací, že místo oddělení zastupuje tu splatnost a místo odvězení ze statku: skutečné vybírání exekutem. Dokud nebyl sekvestr zaveden, může vlastník volně vybírat, na př. nájemné neb pachtovní činži. - Byl-li však sekvestr zaveden, vztahuje se právo zástavní

- a) na dávky přistě splatné,
- β) na dávky dříve splatné a ještě exekutem

nevybrané. Pro případ, že by exekut předem byl vybral činži ještě nesplatnou, platí zvláštní ustanovení § 1102. obč. zák..

b) Je-li předmětem práva zástavního po-
sledávka, nevztahuje se právo zástavní pravidelně na úroky z ní, tak při kaucích berou úroky ti, kteří kauci složili. Teprve když vedena byla na posledávku exekuce, spadají úroky splatné po zabavení do nesu práva zástavního. (§ 299. odst. 1. exek. ř.)

IV. Osobě zástavcově.

1) Zástavce musí býti způsobilým k právním jednáním pro něho onerosním.

2) Zástavce musí míti právní dispozici ^{nad} věcí, pročež nemůže zastavit kreditor věci patřící do konkursní podstaty, ač jsou jeho vlastnictvím. Bylo-li někomu soudem zakázáno věc movitou zciziti aneb zastaviti, (dle § 379. č. 2. ex. ř.) jest zastavení přes to platné, byl-li nabývatelem prá-

-va zástavního bona fide.

3. Zástavce musí býti pravidelně vlastníkem. V těch případech však, ve kterých i vlastnictví nabýti lze od nevládníka, možno již argumento a maiori ad minus nabýti od nevládníka i práva zástavního mimo to § 456. výslovně poukazuje na § 367.

Případy, ve kterých nabývá se zástavního práva i od nevládníka jsou různé dle věcí; všechny mají však společné to, že chrání se jen nabýti bezelstně:

a) Na všech věcech jakéhoholi druhu nabývá se zástavní právo od nevládníka v případě § 824. in fine, totiž od nepravého dědice, jemuž pozůstalost soudem byla odevrána.

b) Na věcech zapsaných v knihách nabývá se práva zástavního, i když zapsaný autor není vlastníkem, dle principu publicity.

c) Na kmotných věcech movitých na-

-bývá se zástavního práva od nevládníka:

a) vzhledem k osobě, která zástavní právo zřizuje, v případech §§ 367. a 456. obč. z. a čl. 306. obč. zák. od živnostníka, resp. od obchodníka a od toho, jemuž věc vlastníkem byla svěřena;

B) vzhledem k věci dle § 371. obč. zák. a čl. 307. obč. zák. při papírech změřících na majitele;

g) vzhledem k osobě, ve prospěch které se zřizuje: je-li to koncessovaný zastavárník (dle zákona ze dne 23. března 1885. č. 48. ř. z.), neb je-li to ústav, jenž pod dohledem státními provozuje obchody úvěrné; min. nař. z 28. října 1865. č. 110. ř. z. čl. III. odst. 2. (Bližší o tom srov. ř. z. č. 35-37.)

V. O formálních náležitostech zastavení.

1. Při kmotných věcech movitých jest třeba odevrání.

Zákon tu rozlišává odevzdání dvoji:

a) odevzdání kmošné dle § 451. a

b) odevzdání symbolické dle § 452.

ad a) Odevzdání kmošné jest odevzdání věci do uschování věřitelova. Úmysl směřovati musí k trvalé delenci věřitelově. Ž. r. č. 41. Má-li věřitel věc již v uschování, není ovšem třeba vnějšího aktu tradičního (traditio brevi manu). Constitutum possessorium však k zastavení nestačí, neb věřitel neběře při něm věc k uschování. Věřitele zastupovati může též soud, jako na př. v případech čl. 25. odst. 3. směn. řádu nebo § 149. odst. 3. exek. řádu. Tu složením k soudu, jenž vykonává delenci za věřitele, povstává právo zastavní.

ad b) Odevzdání symbolického učiti lze pouze u věci, které dle své povahy kmošného odevzdání nepřipouštějí; rozumějí se tím však patrně věci, které jen stěží lze kmošně odevzdati, neb každou věc kmošnou lze dle pojmu odevzdati kmošně. Při věcech těchto, k nimž patří i věci kromadné, lze učiti místo skutečného

odevzdání znamení, z nichž každý může seznati, že věc je zastavena, na př. nalepení cedulky na znatelném místě. Znamení v případech, ve kterých se připouští, jest formou nutnou, bez něho zastavní právo nevzniká.

2. Při věcech zapsaných do knih pozemkových jest třeba zápisu zastavního práva do knihy pozemkové. Zápis tu ovšem povolen býti může jen na základě listiny vydané tím, jenž jako vlastník jest zapsán a ve formě vkladné, resp. jde-li pouze o záman, alespoň záznamné.

3. Na věcech nemovitých nezapsaných do knih nabývá se konvencionálního práva zastavního ^{podobným způsobem jako soudcovské} podobným způsobem jako soudcovské, totiž zájemním popsaním soudním. (Čud. 104; praxis ta došla vynání § 17. odst. 2. zák. ze 7. července 1896. č. 140. ř. z. o cestě z nouze).

4. Na právech do knih nezapsaných lze nabýti konvencionálního práva zastavního bez všech formalit, neb forma není nikde

předepsána a platí tedy § 883., zejména tedy k zastavení pohledávky tak jako k úplné cessi její formy se nevyhledává. Zpravení dlužníka o zastavení zaměřuje jen bezelostně splacení pohledávky do rukou zastavcových, není však k existenci zastavního práva ho třeba. — Zastavní právo na právu patentním nabývá se zápisem do patentního rejstříku (zák. z 11. ledna 1897 č. 30. ř. z.)

VII. Oprávnění a ochrana věřitele zastavního.

A) ve stadiu zajišťovacím.

Jest postulátem, aby v tomto stadiu

a) zaměřeno bylo, aby třetí osoby nabyly věci neb věcného práva na ni bona fide, nevědouce o právu zastavním, jelikož by pak právo zastav.

ni buď pomínulo, neb aspoň nemohlo býti v neprospěch nového nabyvatele vykonáváno a

β) aby věřitel chráněn byl proti zhoršení věci.

ada)

1. v příčině hmotných věcí movitých.

a) Byla-li věc zastavena dle § 451., tedy je-li to zastava ruční v pravém smyslu slova, přísluší zastavnímu věřiteli právo věcné detence, chráněné žalobou petitorní i possessorní proti každému. Z. r. č. 46. - 49.

b) Byla-li věc zastavena dle § 452., tedy je-li to t. z. mobilární hypotéka, věřitel nemá práva na detenci, nýbrž ochrana jeho spočívá pouze v trvání znamení s věcí spojených. Proti tomu, jenž by znamení ta zaviněně odstranil, mohl by věřitel po případě nastupovati žalobou o náhradu škody;

2. v příčině věcí zapsaných do knih pozemkových ochrana věřitelova porůstává v tom, že jest v knize zapsán, a že tedy v jeho prospěch

působí veškeré důsledky principu publicity. Bylo-li zástavní právo, ač dosud nepominulo, vymazáno (na př. na základě falešné kvitance neb omylem vydané), má právo žalovati na výmaz takového výmazu, čili na restituci vkladu zástavního práva dle § 61. a násl. kniž. zák.

3. V příčině věci nemovitých, nezapsaných do kniž pozemkových neplatí ochrana nabytí bona fide, mimo případy exekuční dražby a expropriace. Pro tyto případy pak stačí k ochraně věřitelově existence nájemního protokolu u okresního soudu.

4. V příčině věci nehmotných nezapsaných do kniž pozemkových, neplatí pravidelně ochrana nabytí bona fide. Při pobledávkách zástavených a při podzástavě vůbec nabývá věřitel jakési jistoty zpravením poddlužníka o zástavení, neb tento není pak oprávněn věřiteli svému dluh splatiti (§§ 1396. a 455.). Pro patenty dle zák. ze dne 11. ledna 1897 č. 30. ř. z. § 23. vřizen

jest zvláštní patentní rejstřík vedený u patentního úřadu, pro kterýž platí analogické předpisy jako pro kniž pozemkové.

ad β) Zhoršili-li se věc zástavená jakéhokoli druhu

a) vinou zástavcovou, má věřitel dle § 458. obč. zák. právo žádati na zástavci doplnění zástavy neb zástavu jinou, vyhovující jistotě původně zamýšlené. Věřitel jest též oprávněn žádati za prozatímní opatření ve smyslu § 378. exek. řádu a násl. za podmínek tam uvedených, a to nejen ke zjištění svého práva zástavního dle § 381. a 382., z čehož plyne, že příslušná jest i sekvestrace nemovitosti dle § 382. č. 2. exek. řádu, a nevadí tomu § 379. in fine;

b) má-li jiná osoba než zástavce viny na zhoršení věci, jest věřitel poukázán na obecné zásady o náhradě škody dle § 1295. obč. zák.;

c) stalo-li se zhoršení náhodou, nemá nároku na nápravu prosi nikomu.

B, ve stadiu ukrařovací.

I. Způsoby realizace.

1. Věřitel má právo dosáhnouti zpeněžením věci neb jejích plodů zaplacení své pohledávky. Toto zpeněžení musí se státi způsobem zákonem určeným. Smlouvy, které by tomu odporovaly, jsou prohlášeny v § 1371. a 1372 za neplatny; jsou to zejména smlouvy:

a) že věřiteli případně zástava do vlastnictví (*lex commissoria*);

b) že věřitel může zástavu prodati dle libosti aneb za cenu napřed určenou aneb si ji podržeti za cenu takovou;

c) že věřitel sám může vybírat plody věci a tak se učiniti zaplacená (*pactum antichreticum*). Pouhé užívání movité zástavy věřitelem může však býti dovoleno zástavcem;

d) že dlužník nesmí zástavy nikdy vykoupiti;

e) že věřitel nesmí žádati prodeje věci.

2.) Pravidelný způsob zpeněžení zástavy jest způsob soudní exekuce (§ 461. obč. zák.) (č. n. č. 50.), a to nejen exekuční dražba, nýbrž jakýkoliv způsob přípustný dle exekučního řádu, tedy na př. i exekuční prodej z volné ruky při věcech, jež mají cenu bursovni neb kvěrní dle § 268. exek. řádu neb exekuční přikázání zástavené pohledávky dle § 303. exek. řádu atd.

Jelikož jest věřitel v příčině výkonu svého zástavního práva smluveného poukázán na pořad exekuce, musí tedy:

a) opatřiti si titul exekuční (§ 1. exek. řádu); pravidelně bude tedy nucen žalovati žalobou zástavní, aby domohl se rozsudku (§ 1. č. 1. exek. řádu);

b) žádati u soudu na základě tohoto titulu exekučního za exekuci. O této žádosti a o dalším postupu pojednáno bude při exekučním právu zástavním.

3. V některých případech připsouší zákon realizaci práva zástavního jiným způsobem nežli soudní exekucí. Tyto případy týkají se vesměs hmotných věcí movitých (inklusivě cen-
-ných papírů) a jsou vylčeny v. z. r. č. 51.-53. Žej-
-ména sem spadá výkon t. zv. kupeckého prá-
-va zástavního dle čl. 310. a 311. obch. zák., pak
privilegia zastaváren a různých ústavů peněž-
-ních, odvolávající se většinou na tyto články
obch. zák.

II. O žalobě zástavní.

1. Žaloba zástavní ve vlastním smyslu.

Žalobou touto hledí si věřitel zástavní opatřiti titul exekuční, ježto potřebuje k rea-
-lizaci práva zástavního. Praktického vý-
-znamu má tedy jen tehdy, když věřitel jest
obmezen na pravidelné realizování práva
zástavního cestou exekuční. Ale i v případech
dotčených svrchu sub I. 3. přísluší věřiteli kromě

vlastního práva zpeněžití zastavu mimo exe-
-kuci, proto i v těchto případech nelze žalobu
tu považovati za nepřipustnou, ale ovšem ve
většině případů za zbytečnou, což může mít
vliv na úhraty (§ 41. s. r.)

a) žalobcem jest zástavní věřitel, ať pů-
-vodní ať cessionář. Žejména přísluší žaloba zá-
-stavní i cessionáři, jemuž cedována byla podle-
-dávka zástavou zjištěná, byť i zastava movité
mu nebyla odevzdána neb do knih nebyl za-
-psán, neb zástavní právo předchází jako ak-
-cessorium podle dávky na každého nabyvatele
léto. (Srov. z. r. č. 72.)

b) žalovaným jest ten, proti němuž
exekuce na věc může býti povolena a vyko-
-nána:

a) při věcech zapsaných v knihách po-
-zemkových třeba tedy žalovati toho, jenž
jako vlastník jest zapsán aneb zároveň
se zapsá (§§ 21. a 350. odst. 3. exek. řádu, odpovi-
-dající §u 78. knih. zák.)

Aby věřitel se chránil pro možný případ převedení vlastnictví mezi žalobou a žádostí exekuční, může si dáti žalobu hypotekární pornameňati v knihách.

Držitele mimohníbovniho není třeba žalovati; tento poukázán jest na žalobu vlastnickou, která nazývá se excindační (§§ 37., 170. č. S. exek. ř.), může-li prokázati, že vlastnictví nemovitosti nabyl nestíženě právem zástavním.

β) Při věcech nemovitých, jež nejsou zapísány v knize pozemkové, dlužno žalovati držitele v technickém slova smyslu (§ 91. exek. řádu).

γ) Při věcech movitých kmotných sluší žalovati detentora, jenž nominacione autoris pro případě svaliti může process na držitele. Má-li věřitel jistotu, že detentor, jenž delinuje jménem jiného, dopustí zájemné popsání, může žalovati i pouze držitele (§ 262.). Nejopatrněji si tedy věřitel počne,

kdysi, jsou-li držitel a detentor různými osobami, žaluje oba. Má-li věřitel zástavní, jak tomu obvyčejně bude, sám detenci zástavní, žaluje toho, jehož jménem on sám delinuje (§ 262. exek. řádu; nov. ř. n. č. 59.). Vlastník má žalobu excindační, tvrdí-li, že nabyl vlastnictví nestíženě právem zástavním;

δ) při právech nenapsaných do knih žaluje se subjekt těchto práv;

ε) žalobce dokázati musí ve sporu splatnost své pohledávky a existenci práva zástavního (ř. n. č. 60.)

α) Proba žalobní zní správně, že žalovaný jest povinen dopustiti vedení exekuce na zástavu. V praxi však obvyčejně formuluje se prosba žalobní v ten smysl, že žalovaný jest povinen zaplatiti pohledávku pod následky exekuce na zástavu. Formulace tato jest mylná, protože obžalovaný, není-li osobním dlužníkem, není povinen dluh zaplatiti, a je-li osobním dlužníkem, jest žaloba

o zaplacení žalobou z posledávky a nikoli žalobou zástavní a není pak ovšem třeba omezovali exekuci na zástavci.

2. Od žaloby zástavní ve vlastním smyslu, která v příčině věci zapsaných do knih jmenuje se žalobou hypotekárni, dlužno lišiti následující žaloby, vyplývající rovněž z poměru zástavního:

a) žalobu, již věřitel žádá vydání zástavy ruční na základě svého detenčního práva, vindicatio pignoris. O této žalobě jednáno svrchu sub it ad a) 1. a;

b) žalobu, již věřitel, jemuž přísluší právo k mimoexekuční realizaci, žádá vydání movité zástavy, jejíž detenci nemá a třeba ani mu tato detence nepřislouší, za příčinou realizace (srov. ř. n. č. 58);

g) žalobu určovací, kterouž věřitel zástavní žádá určení soudní, že mu právo zástavní přísluší, v určitém pořadí;

případy této určovací žaloby zástavní podávají zejména § 258. odst. 1. věta 2. a § 231. odst. 2. (resp. § 128. odst. posl. 4. a § 286. odst. 1.), mimo to přípustna jest vždy za podmínek § 228. soud. řádu;

d) žalobu dle § 231. odst. 4. (resp. § 128. odst. 4., § 286. odst. 1.) exek. řádu; na osoby ty, které z massy rozdělovací dostaly zaplacení proto, že zástavní věřitel včas nepodal žalobu dle § 231. odst. 2., dočtenou svrchu pod g).

3. Od žaloby zástavní dlužno dále lišiti žalobu z posledávky proti dlužníkově osobnímu, tzv. žalobu osobní.

Věřitel zástavní může podati žaloby obě a to v jakémkoli pořadu (arg. § 466. stehl. frei; srov. ř. n. č. 61.). Je-li dlužník osobní a tzv. dlužník zástavní jednou osobou, může žaloba býti kumulována (§ 227. soud. ř.) a to platí zejména též v případě hypo-

-dtek (§ 91. j. n.)

VII. O převedení práva zástavního.

Zástavní právo jest právo akcesoric-
ké, slouží pouze ke zjištění a ubrazení
pokledávky; jen věřitel z pokledávky mů-
že býti proto oprávněným z práva zá-
stavního.

Z toho vychází:

1. Bez pokledávky zástavní právo
samo o sobě nemůže býti cedováno, neboť
bez ní není ničím. Jen zdánlivou vý-
jimku máme v případech principu publi-
city; tu nabývá totiž bezelstný cessionář
zástavního práva, i když pokledávka již
neexistuje, byťi na př. zaplácena, ale ne
vymáána. V takovémto případě nabý-
vá cessionář však zajisté i pokledávky

s omezením dobytelnosti její na zástavu.
Pokledávka v jeho prospěch se finguje za
existenci, tak jako při principu publi-
city vůbec.

2. I pokledávkou přechází jako akces-
sorium i zástavní právo, a to i tehdy,
když forma pro původní nabytí potřebná,
na př. odevzdání věci movité, zápis do
knih nebyla opakována; neboť převodem
pokledávky neraní zástavní právo, aniž
při převodu může zůstat u cedenta samo
bez pokledávky.

Cessionář nenesé však jen kommodum
s existencí práva zástavního spojené, i onus;
to, že vymáhati může svou pokledávku, jen
když zároveň movitou zástavu zástavci
vrátí, neb jde-li o hypoteku, vydá mu
listiny potřebné k výmahu (§§ 468. a 1369.)
tedy mimoknihovní cessionář zejména lis-
tiny potřebné dle §u 32. knih. zák. Mimokni-

hovní cessionář jest mimo to vydán všemu ne-
bezpečí plynoucímu proň z principu publicity, je-
lihož jiná osoba než on jako subjekt pohledávky
jest zapsána.

Ža to knihovní cessionář užívá veškerých
výhod principu publicity, na př. § 1500., k nimž pa-
trí i zvláštní ustanovení § 1443. in fine obč. zák.,
dle kteréhož kompensace ex persona prvního
subjektu pohledávky nemůže býti namítána
knihovnímu cessionáři, jenž o kompensabilitě
té nevěděl. Kompensace ex persona mezitim-
ních subjektů pohledávky nemůže býti nami-
tána žádnému cessionáři (§ 1442.).

Kompensace ex persona posledního ces-
sionáře může namítána býti i knihovnímu
cessionáři. K § 1443. sluší ještě podotknouti, že
kompensabilní pohledávky se v knihách po-
zemkových již nepoznamenávají (§§ 9. a 20. knih.
zák.)

3. Není naprosto vyloučeno, aby zástavní
právo přešlo na pohledávku jinou; jest jen

vyloučeno, což řečeno sub 1., aby existovalo bez po-
sledávky. *hypotekám, sukcesi, pořadí a tím, že v případě pohledávky*

V určitých případech zákonem stanove-
ných přechází

a) na jinou pohledávku téhož věitele,
totiž,

α) v případě novace (§ 1378), umluví-li se
tak strany,

β) v případě §u 8. odst. 2. zákona ze dne 28.
května 1881. č. 47. ř. z. o lichvě. (O obou případech
srov. v ř. z. č. 71.);

b) na jinou pohledávku jiného věitele, to-
tiž,

α) v případě §u 222. exek. řádu, o kterémž
pojednáme při hypotekách simultánních a

β) jde-li o konversi, čili přeměnu výše zá-
ročitelné pohledávky ústavu, jenž pod dohle-
dem státním provozuje obchody úvěrné v
pohledávku níže záročitelnou jiného takového
ústavu, možno dle §u 2. zákona ze dne 14. června

1888 č. 88. z. z. zapsati právo zástavní pro tuto
 níže zúročitelnou pohledávku v pořadí prá-
 -va zástavního za starší výše zúročitelnou pro
 ten případ, že tato starší pohledávka zároveň
 neb aspoň do šesti měsíců se vymaže. V pravdě
 jest zde nové zástavní právo v pořadí bývalé-
 ho zástavního práva.

VIII. O právu podzástavním.

Věřitel zástavní může v rámci svého
 práva zástavního (§ 442. věta 3.) pojistiti pod-
 -zástavním právem osobu jinou, věřitele pod-
 -zástavního. Zástavní právo není však při tom
 nikdy samo o sobě předmětem práva podzástav-
 -ního, neboť právo zástavní samo o sobě není
 ničím.

Podzástavení jest buď:

A) zástavení pohledávky, pokud lze ji

dobyti na základě prvního práva zástavního,
 aneb

B) zástavení věci, pokud z ní lze ukradi-
 -ti pohledávku na základě prvního práva zá-
 -stavního.

ad A) Zástavení pohledávky.

Tento způsob práva podzástavního jest
 mnohem obvyklejší a u hypoték jedině možný.

Podzástavní právo vzniká tímž způsobem
 jako řadné právo zástavní (§ 454) tedy

a) při věcech hmotných movitých odevrzá-
 -ním věci věřitelem zástavním věřiteli podzástav-
 -nímu;

b) při předmětech knih pozemkových
 zápisem do knih;

c) při nemovitých věcech, nezapsaných
 do knih, sluší analogicky připustiti zápis
 do protokolu zájemního;

d) při věcech nehmotných nezapsaných
 do knih není formy třeba, výjimka jest, jak již
 řečeno, v příčině patentů.

Účinky práva podzástavního jsou ty-
-to:

a) ve stadiu zajišťovacím má věřitel podzástavní taková práva, jako obyčejný věřitel zástavní, tedy právo detenční, právo býti zapsánu v knihách, právo odporovati bezvadnému oddělení atd. sice dle předmětu;

b) ve stadiu ukraňovacím nemá věřitel podzástavní práva, žádá-li přímo prodej věcí, nýbrž musí

a) vésti exekuci na pohledávku prvního věřitele zástavního t. j. svého zástavce, toho tedy také třeba žalovati žalobou zástavní za příčinou dosažení exekučního titulu. Byla-li mu pak pohledávka ta exekučně přikázána, jest mu teprve dána možnost

β) vésti exekuci na věc samou, jelikož vykonává pak práva prvního věřitele; k vedení této exekuce musí si ovšem opatřiti znovu exekuční titul, jelikož vede nyní exekuci proti

jiné osobě.

c) Vlastník věci, zástavce a osobní dlužník, vědí-li o podzástavení, aťsi byli stranami samými zpraveni, aneb dověděli-li se o něm jiným způsobem (§ 455. a 1395.), nemohou vyplatiti zástavu, leč

a) se svolením věřitele podzástavního, anebo

β) musí dluh složit k soudu (§ 455.) na složených penězích, pak má věřitel podzástavní přímé právo zástavní;

d) V příčině hypotekárního práva podzástavního čili tzv. superkondikce sluší ještě podotknouti:

a) zápis v knižkách nabývá jakékoliv zpravení, jelikož nikdo nemalosti knih nemůže se omlouvat; ostatně knižkovnímu vlastníku nemovitosti dle § 123. čl. 3. má býti dodán výměr o superkondikci;

β) hypotekární pohledávka, na níž máme podzástavní právo, může úplně býti

vymazána jen buď se svolením věřitele prvního i věřitele podzástavního, anebo na základě rozsudku schvalujícího složení první pohledávky k soudu (§ 455.).

Na základě kvitance vydané pouze prvním věřitelem vymaže se rovněž první pohledávka, ale s výslovným podotknutím, že vzhledem k podzástavnímu právu tento výmaz nabude účinnosti teprve vymazáním též podzástavního práva. Výmaz první pohledávky neubírá, ani nepřidává tedy právům podzástavního věřitele; jeho právo tedy ani nepomíjí, ani nedostane se na nemovitost samu, ačkoli prostřední člen výpadu, nýbrž podzástavní věřitel podrží své právo tak, jakoby pohledávka první ještě existovala, musí tedy, chce-li právo své realizovati, žalovati dříve svého zástávce a provésti proti němu exekuci (§ 51. knih. zák.).

Fikce, že pohledávka první ještě po-
-

-stává, platí však jen vzhledem k podzástavnímu věřiteli, jiné osoby na této neexistující pohledávce nemohou nabýti dalších práv (§ 51. odst. 2.). Byl-li výmaz první pohledávky však pouze zaznamenán, mohou i další zápisy na ni s účinkem dle § 50. knih. zák. býti provedeny.

ad B) Zastavení věci.

Mimo podzástavní právo, o němž dosud jsme jednali, lze si mysliti a není dle § 454. obč. zák. vyloučeno i podzástavní právo postihující věc samu.

V tomto případě, bylo-li takovito podzástavní právo umluveno a věc movitá podzástavnímu věřiteli odevzdána, obdrží tento v rámci starého práva zástavního zástavní právo na věci samé, takže pak žalovati může zástavní žalobou hned původního zástávce a přičer-
-čiti k prodeji věci samé, aniž by potřeboval přikázání pohledávky svého zástávce. Ustanovení § 455.

platí ovšem i zde.

Při věcech v knihách zapsaných takového podzástavní právo jest nemožno, neboť nelze na základě svolení věřitele prvního vložit nějaké právo, zde podzástavní, na věc samu (§ 21. knih. zák.)

IX. O hypotekách simultanních.

Je-li více předmětů stíženo zástavním právem za tutěž pohledávku, může věřitel z každého jednotlivého předmětu požadovati zaplacení celé pohledávky, ale ovšem jen jednou. Vážíme tedy zástavní právo in solidum na každém předmětu a takového zástavní právo se jmenuje simultanním.

Podrobnější pravidla platí jen o simultanních hypotekách, totiž o zástavním právu váznoucím současně na více předmětech knih pozemkových,

al' již na nemovitostech nebo v knižovních právech neb obou.

A, Vnější upravení v knižácku.

Hlavní zásady jsou tyto:

1.) že právo zástavní je simultanní, má být v jednotlivých vložkách jím stížených vyznačeno knižovní poznamenkou;

2.) jedna z vložek označí se jako vložka hlavní, ostatní jsou vložkami vedlejšími;

3.) ve vedlejší vložce zapisuje se pouze vznik práva zástavního a zánik jeho v příčině této vložky; vznik se vkládá neb zaznamenává, zánik se jen poznamenává. Naproti tomu veškeré změny, na př. cesse, a pak vklad nebo zánam výmazu děje se jen ve vložce hlavní, byť i týkal se zápis jen některé vložky vedlejší.

V podrobnostech platí:

1) Bylo-li původně více předmětů knižovních

zastaveno, může za zápis práva zastavního býti žádáno buď

a) jedinou žádostí u soudu vločky, která se má státi hlavní. Žadatel jest oprávněn voliti vločku hlavní a má v žádosti označiti, v jakém pořadí má žádost postupována býti ostatním soudům. Anebo možno žádati

β) jednotlivými žádostmi současnými u jednotlivých soudů. V každé žádosti má pak udáno býti, která jest vločka hlavní a které jsou vedlejší.

ad a) i β)

V každém případě rozhoduje každý jednotlivý soud knihovní samostatně o přípustnosti zápisu dle svého stavu knihovního a prioritě zastavního práva v každé vločce třeba vedlejší řídí se dle doby, kdy žádost dotyčného soudu došla; tedy nikoliv veskrze dle vločky hlavní.

b) Bylo-li zastavní právo várnoucí již na nějakém předměti knih veřejných rozšířeno na

jiný, má

a) věřitel žádající za zápis zastavního práva na tento nový předmět v žádosti udati, že zastavní právo již jinde za tutěž pohledávku várne, aby simultannost jeho byla pornameována. Neučinil-li tak, a bylo-li tedy zapsáno zastavní právo jako tzv. solahypotheka, jest povinen nésti škodu, již z toho po připsadě povstane (§ 107. knih. zák.)

β) Postřešme-li knihovní soud sám, aniž by to v žádosti bylo udáno, že za tutěž pohledávku již jinde várne právo zastavní, má na to dbati z úřední povinnosti.

ad a) i β)

V obou případech sluší vločku, kde původně zastavní právo zapsáno bylo, považovati za vločku hlavní a nově přibylou za vedlejší.

c) Všecké změny zapsané v hlavní vločce platí v příčině všech vedlejších vloček, nynějších i budoucích § 112. odst. 2., nejsou-li ovšem výslovně

obmezeny na některé vložky. Cesse pobledávky vkladá neb zaxnamenává se tedy jen ve hlavní vložce, ve vedlejších vložkách se ani nepozname-
 nává. Úplný neb částečný výmaz vkladá neb zaxnamenává se rovněž jen v této hlavní vložce i kdyby týkal se pouze nějaké vedlejší vložky, ale ve vedlejší, které se týká výmaz ta-
 -kovj, se poznamenává. Praktický výmaz má zejména případ, když věřitel upustí od zá-
 -stavního práva na jedné z vložek.

B) Vznik simultanních hypotek.

Simultanní hypotéka vzniká buď tím, že více předmětů bylo zastaveno za tutěj po-
 -bledávku, anebo že předmět původně jednotný byl rozdělen.

a) Bylo-li zastaveno více podílů ideálních téže věci, nevzniká tím simultanní právo zá-
 -stavní, jsou-li podíly ty ve stejném vlastnictví,

nikdy a jsou-li ve vlastnictví různém, jen tehdy, když předmět byl fyzicky rozdělen, tedy na př. v případě zřízení zvláštní vložky pro oddělený pozemek, do které se přenesou práva zástavní, jako simultanní; nikoli však i tehdy, když předmět byl ideálně rozdělen, na př. přešel na více spoludědiců.

Byl-li předmět fyzicky rozdělen, označí se původní vložka za hlavní a vložky, do nichž zapsány byly části oddělené, jsou vedlejšími.

C) Účinek simultanního práva zástavního.

Účinek simultanního práva zástavního jest obdobný účinku koreálného závazku. Jako při tomto dle §u 891. věřitel na každém dlužníkovi žádati může zaplacení celé pobledávky a dlužník, jenž ji zaplatil, má pak dle §u 896. postit pro-
 -ti ostatním dlužníkům, tak i zde věřitel věsti může exekuci pro celou pobledávku, na každou

jednotlivou věc, resp. žádati zaplacení celé pohledávky z výtěžku za jednu věc a nastává pak vyrovnání mezi jednotlivými massami exekučními dle § 222. exek. řádu, o které věřitel sám dbáti nemusí.

Budeme tedy rozekrňavati:

1. Poměr věřitele zástavního k jednotlivé věci.
2. Poměr mezi stíženými věcmi navzájem.

ad 1. Věřitel může žádati zaplacení celé pohledávky z jedné věci, aneb může si pohledávku rozdělit v libovolných částkách na jednotlivé věci stížené; v tom právě vězí charakteristikou simultanního práva zástavního.

ad 2. V zákoně (§ 222. exek. řádu) rozekrňávají se dva případy:

a) Byly-li všechny předměty simultanně zavalené exekuční dražbou prodány (§ 222. exek. řádu odst. 2. a 3.) získá se tolik mass, kolik bylo předmětů. Ž každé massy oddělnou se předem břemena, jež předcházají si-

multanní hypothéce na předměti, z něhož massa byla získána. Zbytky mass mají pak přispěti k zaplacení simultanní hypothekární pohledávky dle poměru jejich velikosti. Jednotlivý zbytek massy má se tedy k jeho příspěvku na uhrazení pohledávky jako summa všech zbytků k summě celé pohledávky.

I.	II.	III.
5000	4000	8000 výtěžek dražby
<hr/>		
A 2000 } B 1000 }	£ 3000 Ⓒ 3000	Ⓒ 3000 G 5000
Ⓒ 3000	F 4000	
D 2000		
<hr/>		
5000	4000	3000
-3000	-3000	- 0
<hr/>		
$z_1 = 2000$	$z_2 = 1000$	$z_3 = 3000$
$x_1 = ?$	$x_2 = ?$	$x_3 = ?$
$x_1 + x_2 + x_3 = p = 3000$		
$z_1 + z_2 + z_3 = \sum_1^3 z = 6000$		

$$x : z = n : \sum z$$

$$x_1 : 2000 = 3000 : 6000$$

$$x_1 = 1000$$

$$x_2 : 1000 = 3000 : 6000$$

$$x_2 = 500$$

$$x_3 : 3000 = 3000 : 6000$$

$$x_3 = 1500$$

$$n = 3000$$

	I.	II.	III.
A	2000	ℳ 3000	Ⓢ 1500
B	1000	Ⓢ 500	ℳ 1500
Ⓢ	1000	ℳ 500	
ℳ	1000		
	<hr/> 5000	<hr/> 4000	<hr/> 3000

žádal-li věřitel při rozvrhu cen trhovích skutečně zaplacení dle tohoto poměru, jest věc odbyta. Nežádal-li však zaplacení v tomto poměru, což jest mu volno dle toho, co řečeno sub 1.), mají oprávnění, kteří jdou za ním v masse, z které žádal více, právo žádati, aby částka, která se tím uvolnila z

mass ostatních, byla jim odvedena.

Příklady:

ℳ pořaduje vše z massy III.

	I.	II.	III.
A	2000	ℳ 3000	Ⓢ 3000
B	1000	Ⓢ + ℳ 500	ℳ +
Ⓢ	0 ℳ 1000	ℳ 500	
ℳ	1000		
	<hr/> 5000	<hr/> 4000	<hr/> 3000

ℳ pořaduje vše z mass I. a II.

	I.	II.	III.
A	2000	ℳ 3000	Ⓢ + ℳ } 1500
B	1000	Ⓢ 1000	ℳ 1500
Ⓢ	2000	ℳ +	
ℳ	+		
	<hr/> 5000	<hr/> 4000	<hr/> 3000

ℳ pořaduje z každé massy po 1000.

I.	II.	III.
normálně	£ 3000	Ⓒ 1000
	Ⓒ 1000	£ 500
	£ 4	£ 7500
<hr/>	<hr/>	<hr/>
5000	4000	3000

6) Nebyly-li všechny předměty v dražbě prodány, počítá se příspěvek jedné každé k ubrazení pohledávky simultanní sice též způsobem takovým jako sub a), ale za základ výpočtu neberou se zbytky výměrků dražebních, jelikož tu nejsou navestka, nýbrž ceny všech jednotlivých předmětů i prodaných, vypočtené dle daně a neodrážejí se z těchto cen passiva předcházející. (§ 222. odst. 4.)

Cena dle daně obnáší (min. nařízením z 10. července 1897 č. 174. ř. z.):

a) při nemovitostech podléhajících dani pozemkové 25 násobný obnos katastrálního čistého výnosu a jelikož daň pozemková

obnáší 22,7% katastrálního výnosu, tedy 110,13 násobný obnos daně pozemkové;

β) při staveních podléhajících domovní dani činovní 16 násobný obnos čistého výměřku činovního, totiž po odražení nákladů udržovacích a umořovacích;

γ) při obytných staveních, podléhajících domovní dani třídní, třistanásobný, při těžce dani podléhajících dvorech selšských neb staveních obytných a hospodářských sedmsednásobný obnos roční daně třídní.

Příklad:

I.	II.	III.
A 2000	£ 3000	Ⓒ 3000
B 1000	Ⓒ 3000	£ 5000
Ⓒ 3000	£ 4000	
D 2000		
<hr/>	<hr/>	<hr/>
5000	4000	3000

$$x_1 : x_2 : x_3 = 5 : 4 : 3$$

$$12000 : 3000 = \left. \begin{array}{l} 5 : \mathfrak{E}_1 \\ 4 : \mathfrak{E}_2 \\ 3 : \mathfrak{E}_3 \end{array} \right\}$$

$$3000 : 12 = 250$$

$$\mathfrak{E}_1 = 250 \times 5 = 1250$$

$$\mathfrak{E}_2 = 250 \times 4 = 1000$$

$$\mathfrak{E}_3 = 250 \times 3 = 750$$

$$3000$$

žádá-li věřitel při rozvrhu ceny křesové za prodanou nemovitost jen kvotu dle soboto výpočtu vypadající, na př. žádá-li z nemovitosti II., kteráž jediné byla prodána, 1000, jest věc odbyta. Těchto splacených tisíc zlatých vymaže se na všech vložkách a věřitelé D, F a G o to postoupnou ve svých vložkách. — Nedrží-li se však věřitel soboto rozdělení, mohou oprávnění následující, kteří zapsáni jsou ve vložkách, ze kterých věřitel více pořaduje, než dle onoho poměru, žádati, aby zapsáni byli na místě věřitelově ve vložkách neprodaných. To jest případ hypotekární succe surtaxu zmíněný.

Příklad: Nemovitost byla prodána za 12000 zl., I. a II. nebyly staženy do exekuce. C

pořaduje celé zaplacení v dražební ceny II. a obdrží je. Pokleďárka jeho vymaže se ovšem všude, ale F může žádati, aby summa 2000 zl., o kterou byl zkrácen (3000 zl. - 1000 zl., které C dle zákonného poměru obdrží měl z II.) byla proň pojištěna na I. a II. v pořadí C, a to na I. do výše 1250 a na II. do výše 750.

2) Zaniknutí simultanních hypotek.

Simultanní hypoteka může zaniknouti buď vůbec aneb v příčině jednotlivých vložek.

Důvody zaniknutí jsou tytéž jako u jiného práva zástavního.

Podotknouti sluší:

a) Zanikne-li pokleďárka, zanikne právo zástavní ve všech vložkách. Zaplatí-li však někdo jiný než osobní dlužník, může dle § 1422. a § 1423. žádati postoupení pokleďárky; zejména praktický jest případ, když zaplatí pokleďár-

-ku vlastník jedné z nemovitostí, jenž není osobním dlužníkem, může pak po cessi na své nemovitosti dáti zástavní právo vy-
-maxati ob consolidationem, podruží však zástavní právo za cedovanou mu podle-
-dávku na ostatních nemovitostech. Proti výmazu ob consolidationem a odpadnutí tedy jedné vložky nemohou věřitelé zjiště-
-ní na ostatních nemovitostech niceho namí-
-tati.

b) Věřitel může se též vzdáti zástavního práva v příčině některých vložek, kterých chce. Věřitelé zjištění za ním na ostatních vložkách nemohou také proti tomu nic namítati, stalo-li se jen vzdání před rokem rozpočtovým. Při roku rozpočtovém nebo později vzdání to v neprospěch následujících věřitelů zajisté se již státi nemůže, jelikož by tím § 222. byl učiněn illusorním;

c) zanikla-li z tří neb více vložek

hlavní vložka, musí jiná vložka převzít funkci vložky hlavní, veškeré zápisů vztaku-
-jící se na simultanní hypoteku přepíše se v tomto případě do nové vložky hlavní a ve všech vložkách vedlejších se poznamená, která vložka jest nyní hlavní. Volba nové vložky hlavní přísluší věřiteli a nevolí-li, soudu bývalé hlavní vložky.

d) Žbude-li jen jedna vložka, vymaže se poznamenání simultanního závazku a nebyla-li vložka zbylá hlavní, musí do ní přeneseny býti i změny zapsané dosud ve vložce hlavní.

X. O poměru více věřitelů zástavních na téže věci.

A) Porád práv zástavních.

Základně řídí se pořad práva zástav.

niko dle doby jeho vzniku, tedy při kromě jiných věcech movitých dle doby odevzdání záslavy, při předmětech knih pozemkových dle priority zápisu. Lhostejno jest při tom, zda-li poslední jest podmíněna, nesplatna neb vůbec ještě neexistující.

Tímé pořadí přísluší mŕže konvencionálnímu právu záslavnímu.

I. Při hypotekách.

1, Následkem postoupení přednosti, v čemž jednáno v právu knihovním.

2, Následkem poznamenek udržujících přednost pro pozdější zápis, tedy poznamky pořadu (§ 53. knih. zák.), poznamky zamítnutí žádosti (§ 99. knih. zák.)

3, Některá práva záslavní mají privilegiované pořadí; z konvencionálních jsou to tato:

a) záslavní právo za náhradu za cestu nezbytnou, která vloženo bylo na statku

panujícím ve prospěch vlastníka statku sloužícího, má pořad přede všemi zapsanými posledávky po daních a veřejných dŕvkách (§ 21. zákona ze dne 7. července 1896 č. 140. ř. z.);

b) záslavní právo za rentu meliorační dle zákona ze dne 6. července 1896 č. 144. ř. z. má hned po daních, jiných veřejných dŕvkách, příspěvcích k vodním družstvům a zápujčkám k účelům kommassačním přede všemi ostatními břemeny knihovními, je-li poslední dŕvka výslovně jako meliorační renta v knize označena.

Jakožto renta meliorační mŕže však býti označena jen za těch jistých v § 2. zákona na vyčtených podmínkách, zejména jest třeba:

a) aby zápujčka byla dána za příčinou provedení zavodnění neb odvodnění pozemku;

b) aby byla dána z fondu, jenž je ve veřejné správě, aneb od ústavu úvěrního, jenž

ještě povinen k veřejnému kladení účtů;

g) aby byla úročitelná nejvýše 4% a aby byla umořována nejméně 3% ročně;

d) aby nepřesahovala desateronásobný výnos katastrální pozemku, jenž se má meliorovati, s připočtením polovice přírůstku ceny, jenž dá se od meliorace očekávat.

Zvláštnost takového renty meliorační je, že exekuce může být vedena pro ni jen na pozemek jí sloužící, a že nepřísluší osobní žaloba proti dlužníkovi.

Jestliže-li se náhrada za cestu nezbytnou a meliorační renta, mají pořadí konkurenční.

II. Při kmotníckých věcech movitých.

Odchyłka od pořadí dle vzniku může nastati ochranou bezelstného nabytí práva zástavního. Nabude-li někdo zástavního práva bezelstně za okolností § 456. obč. zák.,

čl. 306. obč. zák. a pod., nevěda o tom, že na věci jiná práva zástavní již existují, má přednost před těmito staršími právy zástavními. Tato starší práva zástavní sice nezahájí, jako v případě bezelstného nabytí vlastnictví, ale nemohou na úkor bezelstného nabytí být vykonávány (srov. čl. 306. obč. zák. odst. 2. a contr. 306. odst. 1. - Slov. ř. z. č. 68.).

B) Jus offerendi.

Jus offerendi uznává se pouze při hypo-
-thekách (§ 462). Kdežto jiná osoba než dlužník jest oprávněna zaplatiti dluh jen buď se svolením dlužníkovým dle § 1422., aneb se svolením věřitelovým (§ 1423), jest každý hypotekární věřitel oprávněn zaplatiti pohledávku jiného věřitele, jenž dražby se domáhá, i bez svolení dlužníkovy a věřitel vyplacený povinen jest platícímu pohledávku svou postoupiti.

Vykonati může toto ius offerendi jen věřitel zapsaný v knihách a jen proti věřiteli, jenž žádal již za dražbu; lhostejno jest při tom pořadí obou pohledávek, takže ius offerendi přísluší i věřiteli přednějšímu.

Nejdříve vykonáno býti může však do počátku dražby (§ 179. exek. řádu).

C) Právo odspírati platnosti předcházejících práv záslavních.

Práve může jen exekučně pojištěný věřitel žádati na místě vlastníkově za výmaz předcházejících závad, XXVIII. exek. řádu.

Býl-li však věřitel nějaký, třeba pouze konvencionální, při rozpočtovém roku pouká-
záno na pořad práva, aby provedl žalobou svůj odpor proti přikázání summy na dřívější pohledávku z důvodu, že toto již neexistuje, může, zvítězí-li v tomto sporu, žádati za výmaz předcházející pohledávky.

Pro právní moci rozpočtového usnesení může každý věřitel, jenž poukázán byl na částku, její se uvolní, případnou amortisací předcházející pohledávky, žádati za amortisaci této pohledávky (§ 230. ab. 2. exek. řádu).

XI. O zaniknutí práva záslavního.

A)

Jakožto aksesorní právo zaniká záslavní právo, zanikne-li pohledávka.

Ždánlivě výjimky z tohoto pravidla obsahují:

1.) § 1483. v příčině záslavy ruční. (Zrov. 7. n. č. 79. a 82. in fine). Ruční právo záslavní se nepromlčí, dokud má věřitel záslavu v ruce. S ním však nepromlčí se i pohledávka, pokud se dá ze záslavy realizovati; osobní žaloba může se promlčati;

2. § 469 v příčině hypotek. Ste 3. a 4. věty

toboto žu nestačí ku zrušení hypotšky zanik-
nutí pobleďavky samo, nýbrž statek zůstane
tak dlouho zavazán, dokud hypotška ne-
byla z knih vymazána.

Ustanovení toto došlo dvojího výkla-
du:

a) dle jednoho theoreticky zajisté správněj-
šího jde v případě žu 469 jen o důsledek. princi-
pu publicity. Bona fide nabývateľ nabývá hypo-
tšky neb práva na ni, ačkoli pobleďavka již
byla zanikla, je-li dosud v knize zapsána. Že
náhled ten je správný, vychází ze spojení v
žu 468. a v žu 1500. obč. zák.;

b) dle druhého v praxi velice rozšířeného
náhledu bere se § 469. do slova a připouští se tedy
převedení záslavního práva, za pobleďavku
zaniklou na jinou pobleďavku, dokud neby-
lo vymazáno, i když nový nabývateľ o tom
věděl, že pobleďavka první již zanikla. V pravdě
však i dle tohoto náhledu nepřevádí se zaniklé

právo záslavní v pořadí starého záslavního
práva, ^{nabývá} ^{ne} udržuje jen pořadí pro nové.

B)

Záslavní právo samo o sobě zaniká:

1) Vzdáním se věřitele záslavního.

Jako při jiných právech stačí i tu jednostran-
né vzdání se věci a není třeba smlouvy. Vzdání
může se státi i konkludentními činy (§ 863.) tak

a) při věcech movitých považuje se za vzdá-
ní se vrácení záslavy záslavci bez výhrady
(§ 467. - Slov. z. z. č. 60.);

b) při věcech nemovitých považuje se za
vzdání se mlčení, t. j. nepodání odporu v řízení
za příčinou bezvadného oddělení pozemku
dle zákona ze dne 6. února 1869 č. 18. ř. z., § 3..

2. Uplynutím času neb splněním roz-
kazovací výjimky (§ 468.), ať záslavní právo
samo bylo s takovýmto obmexením zřízeno,
anebo ať právo autorovo bylo takto obmexeno.

Výjimka však nastává, nastává-li ochrana

na bytí bona fide, tedy při věcech v knihách zapsaných dle principu publicity, při kmot-
-ných věcech movitých dle §u 456. obč. zák. a
pod. srov. §. r. č. 78.

3.) Konsolidací. Stane-li se totiž věřitel
zástavní vlastníkem věci neb vlastník věři-
-telem, právo zástavní jsouc právem na věci
cizí zaniká (§ 1445); dle téhož §u však nezani-
-ká právo konsolidací, nastanou-li případnosti,
jak se praví, povahy zcela rozdílné. Za takovéto
případnosti sluší na př. považovati:

a) stane-li se věřitel dědicem vlastníko-
-vým neb opáčně a žádal-li věřitel nějaký, po
případě tedy on sám za separaci jmění po-
-zůstalostního od jmění dědicova,

b) přihlásil-li se dědic k pozůstalosti s
dobrodiním inventáře, platí v příčině jeho
ručení za dluhy pozůstalostní zástavní
právo za zaniklé;

c) je-li věc zastavena více věřitelům, ne-

postoupí pozdější věřitelé, nijak místo onoho
zástavního práva zůstává zachováno pro
vlastníka, neb bylo by nespravedливо, kdyby
obdržel k svému zástavnímu právu i právo
vlastnické, byl nyní k němu postaven než dříve.
Srov. §. r. č. 81;

d) sem patří též případ dotčený v
§u 1446 (srov. § 526.), nebylo-li totiž zástavní prá-
-vo již konsolidací zaniklo, z knih vymazáno;
kontroverza o významu tohoto faktu jest
tu také, o níž se stala zmínka svrchu sub t);

4. Úplnou zkažou věci (§ 467.).

Případný nárok vlastníkův na náhra-
-du nenastupuje na místo věci. Též summa
pojišťovací nenastupuje pravidelně na místo
věci; výjimka platí dle zákona ze dne 28. dubna
1889 č. 64., § 15. odst. 2. v příčině zboží uloženého
ve veřejném skladišti. V praxi vymínují si
peněžní ústavy půjčující na budovy, aby byly
budovy pojištěny a aby police vinkulována byla

tím způsobem, že summa pojistovaci bez svolení
jich nebude vlastníku vyplacena.

5.) Exekucním prodejem a expropriací
věci stížené. V obou případech přechází však
zástavní právo na cenu. Slov. z. n. č. 69. a zákon
ze dne 18. února 1878 č. 30. z. z. § 34. odst. 2. a 3.

6.) Nabytím nestíženého vlastnictví osobou
bezelsnou za okolností, za kterých nastává ochra-
na bonae fidei, tedy při věcech v knihách zapsa-
ných dle principu publicity a při movitých věcech
dle §u 367 a pod. obč. zák.

Nabytí jiného práva věcného než vlastnic-
tví nemá toho účinku, nýbrž zástavní právo trvá
a nemůže jen v neprospěch nového nabyvatele
býti vykonáno. (Slov. svrchu X. A.) III.

7.) Promlčením zástavního práva samého.
Promlčení počíná splatností pohledávky a trvá
30, proti osobám právnickým 40 let;

a) ruční právo zástavní nepromlčí, dokud
věřitel věc jako zástavu má v ruce (§ 1483).

b) má-li promlčení proti bezelsným osobám
šestím měsíci účinek, musí býti při věcech v kni-
-kách zapsaných právo zástavní vymazáno.
(§ 1500.) aneb musí býti alespoň poznamenána
spornost dle §u 69. kniž. zák. Vlastník, jenž tvrdí
promlčení, musí, chce-li se ochrániti proti dů-
-sledkům principu publicity, věřitele zapsané-
-ho žalovati o výmaz a může žalobu tu dáti
poznamenati.

8.) Amortisací neboli umořením.

Uplynulo-li padesát let od posledního
zápisu vtabujícího se na nějaké právo zá-
-stavní a neby-li vyšetřati oprávněného neb
jeho právní nástupce, a nebylo-li též právo v
této době nijakým způsobem vykonáváno,
může hypotekární dlužník žádati za amor-
-tisaci § 118. kniž. zák. Soud vyveve oprávnění
ediktem, aby se do roka přihlásili, edikt vyhláši
se u soudu a v novinách. Nepřihlásí-li se nikdo,
povolí soud amortisaci a zároveň výmaz; přihlá-

si-li se někdo, xpraví se o tom řádateľ a ponechá se stranám, aby sporem věc mezi sebou dohodly.

O samovolném zabavení dobytka.

I. Účinek.

Vlastník pozemku, též usupruktuár neb pachtýř, jest oprávněn zabavit cizí dobytek, jenž na pozemku jeho xpůsobil škodu. Lhosdejno jest při tom, stíhá-li vlastníka dobytku vina (§ 1321).

Zabavení:

a) musí se však státi, dokud dobytek na pozemku jest, pronásledování mimo pozemek za příčinou chycení není však vyloučeno, stalo-li se in continenti;

b) smí se vztahovati jen na tolik kusů dobytka, kolik ke ukrašení škody a zajistí i ke krytí nákladů spojených s krmením

dobytka jest třeba.

II. Účinek. Věřitel má:

a) právo delenční a může dobytek, jebož delence pozbyl, vindikovati;

b) právo vésti exekuci na dobytek a podati tedy žalobu xástavní na vlastníka.

III. Zaniknutí.

Xástavní právo vzniklé samovolným zabavením (dobytka atd.) zaniká mimo všeobecnými xpůsoby zaniknutí, totiž vydáním se, konsolidací, xkázou věci, xaplacením posledávky, též:

a) uplynutím doby osmi dnů od zabavení, nepodal-li věřitel do té doby žalobu o náhradu aneb žalobu xástavní;

b) tím, že vlastník zabaveného dobytka dá věřiteli jinou přiměřenou jistotu (§ 1322).

V obou případech musí se dobytek jeho vlastníku vrátiti.

O zákonných právech zástavníků.

Zákonná práva zástavní pravidelně nepotřebují vkladu do knih aneb odevzdání věci movité a pravidelně mívají pořadí privilegované. Výjimky uvedeny jsou u jednotlivých těchto práv zástavních.

Nejdůležitější pohledávky, pro něž platí zákonná práva zástavní, jsou tyto:

1.) V příčině nemovitosti.

1.) Zeměpanské daně, t. j. daň pozemková a daň domovní, činžovní a třídní a 5% daň z výnosu slavení, osvobozených od daně činžovní. Nedoplatky za tři léta ode dne přiklepu naspět počítané mají přednost přede všemi závadami (§ 216. exek. ř. čl. 2.); ostatní mají právo zástavní teprve po všech zapsaných věřitelích, leč by byly v dřívějším pořadí již v knize zapsány.

2.) Konkurenční příspěvky, t. j. zemské,

okresní a obecní příspěvky, které se vyměřují procentem daně zeměpanské a s ní zároveň se vybírají, požívají stejného práva zástavního i přednosti jako daně zeměpanské.

3.) Daň z. vydělku zák. ze dne 25. října 1896 č. 220 ř. z. na nemovitostech zadržaného, jež jsou věnovány podnikům, z něhož daň se platí (tedy továrnách, dolech, mlýnech a pod.) a to:

a) nedoplatky za rok a šest měsíců ode dne přiklepu naspět, mají přednost jako jiné zeměpanské daně;

β) nedoplatky za tři roky od přiklepu mají tuto přednost jen tehdy, když do roka po splatnosti byly zjištěny;

γ) starší nedoplatky mají jen pořadí vkladu a nejsou-li vloženy, jdou až za všemi hypotekárními věřiteli.

4.) Poplatek z převodu (§ 72. popl. zákona) předchází všem soukromým pohledávkám.

Přednost tato pomíjí však po třech letech od splatnosti, leč by státem exekuce k ukrašení tohoto poplasku na slišení státek byla vedena. Starší poplasky z převodu mají jen pořad svého vkladu.

5.) Vytvárovací renty a kapitály (pat. ze dne 4. března 1849 č. 152, § 22.) mají takové právo zástavní jako zeměpanské daně.

6.) Příspěvky k náboženskému fondu, které dle zák. ze dne 7. května 1874 č. 51. ř. z. § 22. se platí z obročí mají pořadí po veřejných dárkách a před soukromými závadami, ale jen v příčině tříletých nedoplatků a jen ad fructus statku obročenského.

7.) Příspěvky k vodnímu družstvu mají pořad po veřejných dárkách před závadami soukromými v příčině tříletých nedoplatků (zák. ze dne 30. května 1869. § 23. č. 93. ř. z.)

8.) Dle §u 216. č. 3. exek. ř. má z výměřku dražebního po dárkách veřejných a před polo-

-dárkami soukromými vyplacena býti mrza za poslední pololetí před přiklepem čeledi a nádenickým zaměstnaným při hospodářství polním neb lesním.

B) V příčině hmotných věcí movitých.

1.) Daň z kořalky a daň z cukru dle zákona ze dne 20. července 1888 č. 95. a č. 97. vázne na těchto výrobkách, dokud jsou u výrobce aneb ve svobodném skladu neb v úředním závěru. Dostaly-li se do volného obchodu, může proti osobám třetím právo zástavní přiváděno býti k platnosti jen, jsou-li mala fide, totiž věděly-li neb mohly-li aspoň míti důvodné podezření, že zaplacená ještě není.

2.) Celo vázne na věci, dokud jest mezi měrní čarou a celním úřadem aneb v celním uschování, (§ 200. řádu celního) a předcházi ovšem nárokům soukromým.

3. Poplatek schovací vázne na věcech, kteréž jsou v soudním uschování a má rovněž

přednost před soukromými nároky (§ 14. zákona ze dne 26. ledna 1853. č. 18. ř. z.).

4.) Pokuty důchodkové mají zástavní právo na věci, která byla předmětem neb pomůckou přestupku důchodkového (§ 152. zák. důch. tr.). Proti osobám třetím, které se nesúčastnily přestupku a nabyly věci bona fide, totiž aniž by v právu zástavním věděly, neb důvodně věděly mohly, nemůže býti právo zástavní vykonáno.

5.) Advokátům jest v případě, že jeho pohledávání palmární a expensní jest sporné, složití k soudu takovou částku z peněz, které ho pro stranu došly, která k ukrašení pořádku jeho stačí. Na složené takto summě má zákonné právo zástavní (§ 19. adv. řádu).

6.) Mušstvo na lodích námořských má zákonné právo zástavní za mzdu svou na lodě a na dopravném. (ed. pol. z r. 1774 čl. II., § 44).

7.) Dle zákoníka obchodního mají

komissionář, spediteur a povozník zákonné právo zástavní pro svoje pohledávky z řečeného poměru na předmětech, jichž se poměr ten týká (čl. 374, 382, 409. obč. zák.)

8.) Prakticky nejdůležitější zákonné právo zástavní v příčině movitosti přísluší pronajímateli na věcech vnesených do předmětu nájemního (§ 1101.) Pro souvislost se smlouvou nájemní, bude pojednáno o tomto právu zástavním v obligačním právu (části zvláštní).

O exekučním právu zástavním.

I. O exekučním právu zástavním vůbec a o způsobech exekuce.

1.) Rozemáváme exekuční právo zástavní, soudcovské a administrativní. Pro jisté pohledávky státu veřejného možno totiž vésti též tzv. exekuci politickou administra-

livními úřady, zejména pro daně, poplatky, clo a pod. Brov. čl. III. úv. z. k exek. ř. a § 254. odst. 3. ex. ř. zde pojednáme pouze o soudcovském právu zastavním. Toto soudem se zřizuje a soudem realizuje.

2.) Nikoli každé soudem zřízené právo zastavní jest již proto právem soudcovským ve vlastním smyslu, totiž exekučním. Je-li někdo korespondenčním ustanoveným zříditi právo zastavní, jelikož k tomu dle smlouvy, posledního pořízení neb ze zákona je povinen, zřídí se postupem exekuce rovněž právo zastavní soudem (dle §§ 346., 350., 367. exek. ř.), ale toto není exekučním, nýbrž konvenčním. Jen právo zastavní zřízené postupem exekuce pro peněžitou pohledávku jest exekučním právem zastavním.

3.) Zřízení exekučního práva zastavního předpokládá tedy zřízení exekuční pro peněžitou pohledávku, zřízení exekučního

řízení předpokládá žádost exekuční a žádost exekuční předpokládá k. z. exekuční titul. Tituly exekuční jsou vyjmenovány v § 1. exek. ř.; jsou to zejména: právoplatné korespondenční, platební korespondenční, smírny a usnesení soudní, některá rozhodnutí úřadů správních, platební korespondenční úřadů finančních, smírny uzavřené před jistými veřejnými úřady a ve soukromých jednání zejména notářské spisy, opatřené doložkou exekuční. Na základě žádosti podané věřitelem a doložené titulem exekučním povolí soud exekuci a nařídí výkon její.

4.) Druhy exekuce pro peněžitou pohledávku jsou různé dle povahy předmětu, na který se exekuce vede:

a) Exekuce na věci nemovité vede se tro-
-jím způsobem:

a) buď svémocným zřízením práva zastavního (§ 87);

b) neobmezenou správou (§ 97.) bez zřízení práva záložního;

c) nucenou dražbou (§ 133.) bez zřízení práva záložního.

B) Exekuce na věci movité se vede zabavením a prodejem (§ 249.).

C) Exekuce na pošledávky peněžní neb vkladující se na vydání věci k motnýtka se vede zabavením a přikázáním §§ 294., 325; výjimečně zabavením a prodejem (§§ 317., 325.).

D) Exekuce na jiná práva majetková se vede zabavením a přikázáním, neb zabavením a nucenou správou dle okolností.

5.) Na základě nepravoplatných dosud titulů exekučních může býti pro pošledávky peněžní soudem povolena za jistých okolností výtčeniých v §§ 370. a 371. exek. ř. txv. exekuce k zjištění. Tato exekuce k zjištění záleží rovněž ve zřízení práva záložního, ale také toto právo záložní není exekučním v pravém

slova smyslu, nýbrž má jen úkol zachovati prioritu pro příští pravé exekuční právo záložní, proto při věcech do knih zapsaných povoluje se v řízení zjišťovací exekuce jen zářnam nikoli vklad.

- 6.) Tak z vypočtení sub 4.) A-D vidno, počíná každá exekuce pro peněžní pošledávku zřízením práva záložního, vyjma případy A b) a c); v těchto případech však má věřitel v průběhu exekučního řízení rovněž věcné právo exekučnímu právu záložnímu velice podobné txv. právo k uspokojení. Ani zřízením exekučního práva záložního, a propůjčení práva k uspokojení nepředpokládá, aby věřitel na věci do exekuce vložené již měl dříve nějaké neexekuční právo záložní, musí přece, chce-li je realizovati, pravidelně žádati za exekuci a obdrží tedy průběhem exekuce k svému mimoexekučnímu právu záložnímu v pořadí tohoto ještě exekuční právo záložní neb právo k uspo-

kojení. — Sluší tedy rozeknsvatí jednak exe-
-kuční právo zástavní od práva k uspokojení,
jednak exekuční právo zástavní neb právo k
uspokojení samostatně od exekučního prá-
-va zástavního neb práva k uspokojení kuma-
-lovaného s mimoexekučním právem zástav-
-ním.

II. O vzniku exekučního práva zást.

A) Na nemovitostech:

1) zapsaných v knihách pozemkových:

Ke vzniku jest tu třeba vkladu zástavního prá-
-va za vykonatelnou pohledávku (§ 88). Je-li po-
-hledávka, pro kterou se vede exekuce, již na
nemovitosti právem zástavním mimoexekuč-
-ním zjištěna, postačena se na exekuční
žádost věřitelovu vykonatelnost pohledávky,
tato poznámka vykonatelnosti rovná se v
tomto případě vkladu exekučního zástavního
práva (§ 89. exek. řádu);

2) nezapsaných v knihách:

Ke vzniku jest tu potřebí zájemné popsaní
nemovitosti (§ 90. exek. ř.) Je-li nemovitost již zájem-
-ně popsána pro jinou pohledávku, stačí po-
-známka v protokole zájemním již existujícím
(§ 94. exek. ř.). Každé zabavení nemovitosti nexa-
-psané v knihách má v obci býti vyhledáno zpří-
-sobem tam obvyklým, na př. vyhubňováním,
vyhledávkami; platnost zástavního práva na
tom však nexávisí (§ 95. exek. ř.)

B) Na kromotných věcech movitých.

Ke vzniku jest tu třeba zájemného po-
-psání v protokole zájemním. Zájem tento pro-
-vádí výkonýj orgán soudní (§ 253); při tom
mexkoumá, zda-li věc zabavená jest vlastnic-
-tvím exekutorijm, stačí, když jest v jeho deten-
-ci aneb v detenci osoby, která jest ochotna zabave-
-ní proti exekutorovi připsustiti a věc vydati (§ 262).
Osoby, jež tvrdí, že věc nenděží exekutorovi, nýbrž
jim, musí nastoupiti žalobou vlastnickou čili
excindační (t. z. exekuční intervence dle § 37. ex. ř.)

žádá-li věřitel za to, mají zabavené věci vráti se v soudní uschování; nežádá-li za to, má zabavení býti učiněno patrným způsobem pro každého zjevným (§ 259). Právo zástavní vzniká již pouhým popsaním v protokole.

C) Na pošledávkách peněžních neb majet-
cích za předmět vydání věci hmotných.

1.) zapsaných v knihách pozemkových.

Ke vzniku jest tu třeba vkladu zástavního práva za vykonatelnou pošledávku (§ 320). Mimo to má soud vydati záповědi exekutu a třetímu dlužníku, v nichž bude řeč sub 3);

2.) na pošledávkách z cených papírů, jmenovaných v § 296., totiž směnkách a jiných indossovatelných papírech, na checích, poukárkách kupeckých a vkladních knížkách nabývá se exekuční právo zástavní tím, že exekuční orgán je vezme k sobě a sepíše o tom zájemní protokol;

3.) na jiných pošledávkách vznikne exe-

kuční právo zástavní tím, že dodá se dlužníku z nich, s. j. třetímu dlužníku soudní usnesení, jímž se mu zapovídá, aby pošledávku svému věřiteli, s. j. exekutuovi vyplatil (§§ 294. a 325.)

Zároveň s touto záповědi zapoví soud i exekutuovi, aby správnem ze zabavené pošledávky nějak nakládal, zejména ji vybrat. Vázně-li za pošledávkou zabavenou ruční zástava, má na návrh exekventův býti vráta do soudního schování (§ 298.)

D) Na jiných právech majetkových.

1.) Jsou-li zapsána v knihách pozemkových, jest třeba vkladu exekučního práva zástavního. Také na právu patentním nabývá se exekuční právo zástavní zápisem v rejstříku patentním.

2.) Jiná práva zabavují se zásadně soudním příkazem, oprávněnému, aby se jakékoliv nakládání právem zdržel; je-li nějaká určitá osoba na základě tohoto práva povinna k

plnění, vykoná se zabavení teprve dodáním odpovědi této, aby zabavenému plnila.

3) Je-li to dle povahy věci přípustno, může zabavení se státi i zájemným popsaním (§ 331. exek. ř.)

III. O věcech nepodléhajících exekuci.

Věci nepodléhající exekuci nemohou býti předmětem exekučního práva zástavního. Jsou to věci:

A) Bez ohledu na to, zda věc jest nemovitá neb movitá, kmožná neb nekmožná. Dle § 15. exek. řádu nemůže povolena býti exekuce pro peněžní pohledávku proti obcím a ústavům prohlášeným za veřejně užitečné na věci jejich tehdáž, kdyžby užití těchto věcí ve prospěch veřejnosti bylo na újmu účelům obce neb veřejného ústavu.

B) Ž kmožných věcí movitých nepodlé-

hají exekuci:

a) věci věnované výkonu bohoslužby uctívání náboženství, částky kříže a ostatky svatých. (§ 250.);

b) věci vyčleně v § 251, zejména nutné šatstvo, nábytek, nářadí esekulovo, jeho snubní prsten, rodinné obrany a řády;

c) příslušenství nemovitě věci nemůže býti samostatně bráno v exekuci (§ 252). To platí též o příslušenství kor, lodí a vorů a o příslušenství podniků parníkových, průvoků, telegrafních a telefonních podniků a veřejných skladů (čl. XI. úv. zák. exek. ř.)

č) Ž pohledávek.

Dle zákona ze dne 21. dubna 1882 č. 123. ř. z. nemohou býti zabaveny do jisté výše důchody, které osoby ve veřejné službě, aneb jejich poručníci ze služebního poměru berou a to:

a) z platu služebního, přídatků a podobných důchodů osoby sloužící ve vojště, u dvora,

ve službě státní, zemské, okresní, obecní neb veřejného fondu, pak duchovních ustanovených vy-
-znání zabavitelna jest jen třetina a i tu mu-
-si zůstati volno 1600 Kč ročně, při exekuci pro
alimenty zákonné alespoň 800 Kč ročně;

b) z pensí osob těch neb jejich vdov a
sirotků podléhá exekuci rovněž jen třetina
a volno musí zůstati nejméně 800 Kč (1000 Kč) roč-
ně, při exekuci pro alimenty aspoň 500 Kč;

c) úplně vyňaty jsou z exekuce a nevčí-
-tají se do volné části příjmů: jiné platy řečených
osob, jako diety, diurny, přídatky za krmění,
příjmy spojené s medailí, kvartál úmrtný, pak
poplatky stolové, avšak z těchto poplatků sto-
-lových počítá se summa uvedená v příjmání k
daní do volné části příjmů. Na ekvivalenty by-
-dové (příbytečné), lze vésti exekuci jen pro ná-
-jemné.

2.) Dle zákona ze dne 26. května 1888 č. 75 ř. z.
nemohou býti zabaveny do jisté výše ani důchody,

které osoby v soukromé službě ze služebního
poměru berou, ale jen, jsou-li trvale ustanoveni
za trvale ustanovenou plati osoba, je-li dle zá-
-kona, smlouvy neb obyčejů určen poměr služební
nejméně na rok, aneb je-li při neuvážené době
ustanovena výpověď nejméně tříměsíční.

a) osobám těm musí zůstati volno ročně
1600 Kč. Přbytek může brán býti zcela v exekuci. Vede-li
se exekuce pro daně neb alimenty, musí zůstati
volno pouze 500 Kč;

b) nese těchto osob, jejich vdov a sirotků,
jež berou tyto od zaměstnavatele aneb od ústavů
pensijních, podléhají exekuci, jen pokud převy-
-šují 1000 Kč. Pro daně a alimenty možno však vé-
-sti exekuci až do zbytku 500 Kč.

3.) Dle zákona ze dne 29. dubna 1873 č. 68. ř. z.
podléhají mrtvé osob, které výlučně neb převář-
-ně činny jsou v služebním nějakém poměru ne-
trvalém, teprve tehdy, jsou-li práce již vykonány
a prošel-li den, kdy mrtvá měla býti zaplácena. Pro

pobledávání pohladen podporovacích a nemocenských však možno vésti exekuci bez omezení.

4.) Na úroky ze svatebních kaucí vojenských může býti vedena exekuce pouze pro pobledávky, které za trvání manželství byly převzaty oběma manžely, po skončení manželství však vdovou, a to jen do jedné třetiny, při čemž 1000 K musí zůstatí úplně volno; pro alimenty zákonně možno vésti exekuci až do zbytku 500 K.

5.) Pobledávky z návrhy proti nemocenským pokladnám dle zákona ze dne 30. března 1888. č. 33. ř. z. a proti úrazovým pojišťovnám dělnickým dle zákona ze dne 2. prosince 1887 č. 1. ř. z. na rok 1888 nemohou býti vůbec zabaveny.

6.) Vklady v poštovské spořitelně nemohou býti zabaveny vůbec (zákon ze dne 28. května 1882 č. 56. ř. z.).

7.) Dle § 290. řádu exekučního nemohou býti zabaveny:

a) dary z milosti a podpory osobám, jež jsou

v péči chudinské, pak pobledávky z účastenství na spolcích nemocenských a pohřebních;

b) summy pojišťovací, pokud jich dle stanov má býti použito k znovuvřízení stavění, neb doplnění příslušenství.

8.) Dle § 291. exek. ř. vyloučeny jsou, pokud dohromady přesahují 1000 K:

a) příspěvky na výživu a pense, které z nadací neb ústavů, jež za tou příčinou jsou učiněny, se platí;

b) takové též platy, které exekutu přísluší ze smluv pojišťovacích aneb na základě zákonného práva na alimentaci, avšak jen, je-li exekut nucen z nich žít;

c) renty peněžní, jež se dávají z titulu poskytnutí na těle.

IV. O jednotlivých způsobech exekuce k ubraňení a tedy spolu o jednotlivých způsobech realizování práva zastavního.

A) O nucené dražbě nemovitosti.

Krátký přehled řízení dražebního jest ten-

to:

Na žádost věřitele vymáhajícího dražbu

1) pornamená se zavedení řízení dražebního v knize pozemkové;

2) pak provede se popsání a odhad nemovitosti;

3) pak učí se dražební podmínky, tj. práva a povinnosti příštího vydražitele;

4) pak vydá se edikt dražební, v němž určen jest rok k dražbě;

5) pak odbývá se rok dražební, při němž se podívá se strany koupěchtivých a tomu, jenž nejvíce podal, nemovitost se přiklepne;

6) pak ustanoví a odbývá se rok k konání nejvyššího podání.

Podrobněji platí:

1) O zavedení dražebního řízení.

a) Ž. žádosti přiložen býti musí knižovní

výtah, z něhož vychází na jevo,

a) že exekut jest knižovním vlastníkem nemovitosti,

β) které závady na nemovitosti váznou;

b) o povolení dražby upraví se mimo strany i všichni hypotekární věřitelé a oprávnění z koupě zpáteční (§ 133);

c) soud z úřední povinnosti má naříditi pornamek zavedení řízení dražebního; vede-li se kniha v soudu jiného, má pořádati soud knižovní o vykonání této pornamek (§ 134.). Pornamek tato má za následek, že v exekuci pokračováno býti může proti každému nástupci exekutovu (§ 135.) a že dokud řízení je v běhu, nemůže býti povoleno nové řízení dražební pro jiné pohledování, nýbrž pouze přísups (§ 139.).

2) O popsání a odhadu.

a) Popsání a odhad nesmějí předsevzaty býti před uplynutím tří neděl od povolení dražby; o místě a času mají strany býti spraveny (§ 140.).

b) K odhadu budteř přibráni znalci (§ 143). Podrobná ustanovení o těchto znalcích čili odhadcích obsahuje t. zv. reální řád odhadní ze dne 25. července 1897 č. 175. ř. z.

c) Pěntýž řád obsahuje i podrobná pravidla i o odhadu samém. Do odhadního protokolu má býti pojal popis nemovitosti dle bodisek důležitých pro ocenění (§ 28 ř.) a popsáno býti má i příslušenství. Odhad sám pravidelně se děje buď stanovením ceny prodejné neb kapitalizační ročního čistého výděšku (§ 15.) a to dle rukovatelnosti předmětu (§ 16.).

d) Byla-li nemovitost během posledního roku již odhadnuta, může na návrh věřitele neb dlužníka od nového odhadu býti upuštěno (§ 142. exek. ř.)

3.) Určení dražebních podmínek.

a) Nepředložil-li věřitel hned se žádostí za dražbu návrh dražebních podmínek, má jej soud po provedení odhadu vyvati, aby tak

učinil (§ 145.), jinak se řízení bude zrušeno.

b) Dražební podmínky musí zejména obsahovati (§ 146.):

a) vědelné označení věci, která se prodává;

β) ustanovení o jistotě br. vadium, kterou podávající mají předem složit. Jistota ta obnáší pravidelně desetinu (§ 147.) nejmenšího podání; hypotekárním věřiteli může býti promítnuto složit vadium, ale hned po dražbě se mu zapoví nakládání s pohledávkou a zápověď ta se v knize poznamená (§ 148.);

γ) označení břemen, jež vydražitel má převzít bez srážky z ceny dražební;

δ) nejmenší podání. Toto obnáší při domech polovici, při venkovských stacích a pozemcích dvě třetiny odhadní ceny; pod touto cenou se věc neprodá.

ε) ustanovení, jak nejvyšší podání, tedy cena, má býti upraveno. Pravidelně má čtvrtina býti složena hotově ve 14 dnech po nabytí práv.

ni moci přiklepu; zbýtek pak, pokud neujednal
snad vydražitel s věřiteli, aby pohledávky
jejich křestaly pojištěny, ve dvou stejných lhů-
tách, nejdéle ve dvou měsících po právní mo-
ci přiklepu (§ 152.).

§) ustanovení, kdy nemovitost bude ode-
vrácena vydražiteli, kdy naň přechází nebez-
pečí, úřady a břemena a kdy vlastnické právo
jeho bude vloženo do knih.

c) předloží-li věřitel vymáhající dražební
podmínky vyhovující úplně zákonným před-
pisům, schválí je soud bez předchozího jedná-
ní; navrhuje-li však věřitel nějakou odchylku,
dle zákona přípustnou, ustanoví soud rok,
požve k němu exekutora i všechny hypotekární
věřitele a stanoví definitivně dražební pod-
mínky seřve po ústním jednání s jmenovaný-
mi osobami (§ 162.).

4) O ediktu dražebním.

Jsou-li dražební podmínky stanoveny, učí

soud rok dražební ediktem (§ 169.). Mezi povolením
dražby a dražebním rokem musí uplynouti nej-
méně tři měsíce.

Edikt dražební dodá se všem osobám, pro
které váznou na věci práva věcná neb prá-
vo předkupní, vyvěstí se u soudu a vyhlásí se
úředními novinami (§ 171.).

Obsahovati má:

- a) označení nemovitosti s příslušenstvím a
udání odkadní ceny;
- b) čas a místo dražby a udání nejnižšího po-
daní;
- c) oprávnění, že v dražební podmínky a od-
kadní protokol a jiné listiny lze následnou-
ti u soudu;
- d) oznámení, že osoby, pro něž váznou na
věci břemena, o dalších příbězích v řízení jen
tedy budou zpraveny, byli-li v okrese soudu
exekučního neb ustanoví-li příjemce, v místě
soudu;

e) vyzvání, aby všichni, kdož si osobují právo na nemovitost, které by exekuci činilo nepřipustnou, nárok svůj, tedy zejména esin-dační, nejdříve před počátkem dražby soudně k platnosti přivedli, jinak by, kdyby příklep se udělil, nároku toho porušili.

5) O rohu dražebním a příklepu.

a) Rok jest veřejný a odbývá se pra-videlně u soudu, z důležitých příčin může se odbývat v místě, kde nemovitost leží. Nej-dříve přičtou se dražební podmínky a jiná důležitá data (§ 178). Vyzvání, aby se podáva-lo, smí se učiniti teprve půl hodiny po usta-noveném počátku roku.

b) Každé podání jest ofertou a podatel jest jí vázán, dokud nebylo učiněno podání vyšší. Exekut (§ 180. exek. ř.) i osobní dlužník (§ 463. obč. zák.) jsou z podávání vůbec vyloučeni. Jiné osoby mohou podávati osobně neb zástupcem;

zástupce musí se však vykáhati legalisovanou plnou mocí.

c) Když přes dvoje vyzvání v pěti minu-tách po druhém vyzvání nebylo učiněno vyš-šího podání, buď dražba skončena a posled-nímu podateli udělen příklep (§§ 181., 183.) Pří-klepem nabývá vydražitel vlastnictví (§ 237. exek. ř.); dodatečný vklad konstatuje jen vlast-nictví již nabýti. Za příčinou publicity příklep však v knize se poznamenává.

d) Proti udělení příklepu může býti po-dán odpor z různých důvodů od spolupodá-vajících neb od osob přítomných, kteří o rohu dražebním byli neb měli býti zpraveni.

Odpor může býti podán zejména z dů-vodů zmatečnosti řízení dražebního, z důvodu, že podatel není způsobilý smlouvu o koupi u-xavřiti, konečně z důvodu, že nejvyšší podání nestačí, aby pokračávka odporujícího věřitele, která předcházi pokračávce exekventově i psně

byla z něho ubraňena. Chce-li však věřitel z důvodu posléz uvedeného vznést odpor, muselo býti při roku dříve již nařízením předse-
-vrato t.zv. prozatímní určení stavu břemen. Za
toto určení může žádati každý hypotekární
věřitel, jehož pohledávka předcházi pohledáv-
-ce exekventově do osmi dnů potom, kdy o povo-
-lení dražby byl uspraven (§ 164)

ž) Bylo-li odporu proti přiklepu dáno
místo, poznamená se odepření přiklepu v kni-
-ze pozemkové, aby zachována byla priorita
pro případ, že by se vyšší instanci přiklep byl
udělen (§ 186.). Poznámka ta jest obdobná tedy po-
-zámce zamítnutí žádosti.

6) Provozku nejvyššího podání.

a) Nejprve po úplném zapravení nejvyššího
podání má soud naříditi rok rozpočtový. K
roku předvolají se strany, veřejné orgány za
daně a všichni, pro něž na věci váznou břemena.

b) Každému věřiteli jest volno, prohlásiti své

nároky, tedy zejména příslušenství buď před ro-
-kem neb při roku, jinak by se hledělo jen k
stavu knihovnímu.

c) Podstatu rozdělovací tvoří zejména nej-
-vyšší podání, úroky z něho, výměřky příslušné
prozatímní správy, která byla snad za řízení
dražebního nařízena, po příspodě vadium, je-li
vydražitel v průlatku.

d) Ž massy rozdělovací přikazují se část-
-ky na práva váznoucí na věci dle pořadí účes-
-to, tedy nejdříve na veřejné dávky, na mzdou,
pak na ostatní břemena dle knihovního po-
-řadí (§ 216).

e) Proúčtování vydá se písemné usnese-
-ní rozpočtové. Vešlo-li v moc práva, mohou na
základě jeho břemena, již vyšla na právo,
býti z knihy vymazána. Za vklad svého prá-
-va vlastnického, jehož nabyl již přiklepem
a za výmaz všech poznámek, vztahujících se
k řízení dražebnímu (§ 259.), může však vydra-

věřitel žádá ji již dříve, vykáže-li se, že splnil všechny podmínky dražební (§ 237).

7) O exekučním prodeji z volné ruky.

Nabídne-li se někdo během nějakého řízení dražebního, že převezme nemovitost za cenu, která odhadní cenu převyšuje alespoň o čtvrtinu, má soud takovou nabídku schváliti, svolí-li k tomu věřitelé, kteří jí nejsou úplně kryti (§ 200. č. 1). Dražební řízení se v tomto případě ukončí.

B) O nucené správě nemovitosti.

Krátký přehled řízení při nucené správě jest tento:

Na žádost věřitele za nucenou správu:

- 1) pornamená se nucená správa v knize pornamekové;
- 2) soud stanoví nuceného správce a zavede jej;
- 3) správce ten spravuje nemovitost, bere zejména úřisky a zpeněňuje je;

4) správce klade soudu účet a přebytek účelů se rozdělí mezi věřitele; věřitelé dosáhnou tu tedy zaplacení z úřisku, ne ze substance.

Podrobněji platí:

1) Řázení nucené správy:

a) Pravidelně zavede se nucená správa na věřitelovu žádost za nucenou správu (§ 97), výjimečně však i tehdy může býti na návrh exekutor zavedena, žádal-li věřitel za nucenou dražbu, byla-li totiž pohledávka aneb alespoň smlouvené annuity pravděpodobně z přebytků jednoroku utraditi (§ 201).

b) Nucená správa pornamená se v knize pornamekové. Pro případ, že by nemovitost byla v nucené dražbě prodána, obdrží věřitel, pro nějž pornamenána jest nucená správa, zaplacení pohledávek v pořadí pornamečky oné (§ 218. exek. ř.).

c) Žádá-li jiný věřitel rovněž za nucenou správu, nebudí nová správa nařizována, nýbrž

těmúž správci budíž nařízeno, by spravoval nemovitost i pro nového exekventa (§100).

2.) Jmenování a zavedení správce.

a) Soud exekuční jmenuje správce. Soudy sbo- rové sdělávají seznamy osob způsobilých k převzetí správy, soud však z důležitých pří- čin může jmenovati i osobu nepojatou do ta- kového seznamu (§107).

b) Správce soudem se zavede, totiž nemovitost se mu soudním orgánem výkonným ke správě odevzdá. Důležitý vliv na zavedení správce jest právo zastavni v příčině plodů, jak dříve uve- deno bylo.

3.) Postavení správce.

a) Správce jest oprávněn, vybírali na místě exekutorově všechny účinky a vznášeti také po- třebné žaloby (§109). K opatřením, kterých ne- náleží k obyčejnému hospodaření a vůbec ke všem opatřením důležitějším, potřebuje správ- ce svolení soudu (§112). Soud vůbec vede vrchní

doxor nad správou (§114).

b) Správce přímo z vybraných účinků má napravovati daně, ne starší než tříleté a běžné, náklady správy, opětlující se dávky z nepopře- ných břemen, ne starší než rok a běžné, mají-li břemena ta přednost před exekventem, poji- šťovací premie a mzdou za poslední rok a běh- nou.

c) Správce jest oprávněn pořadovati od- měnu a zálohy. Vyšší ustanoví soud.

4. Kladení účtů a rozdělení přebytků.

a) O správě má správce klásti účet roční. K vyřízení účtů stanoví soud rok.

b) Je-li tu přebytek, napraví se z něho odměna správci a pokud nebyly již bezprostředně napra- veny správce dle 3.) b) opětlující se dávky z břemen předcházejících exekutu za dobu roční před nucenou správou a zbytku užívá se ke splacení posledávky, pro kterou vede se exe- kuce (§124).

b) O exekučním prodeji
hmotných věcí movitých.

a) Zabavené papíry cenné, mající cenu bursovní, buďte prodány soudem z volné ruky skrz obchodního dorozce.

b) Jiné předměty, které mají cenu bursovní nebo tržovou, rovněž tak buďte prodány, aneb není-li tu dohodce, úředníkem oprávněným k dražbám neb orgánem výkonným.

c) Ostatní zabavené věci buďte prodány ve veřejné dražbě, avšak to, co řečeno bylo v článku sub a 7.), platí i zde (§ 271.). Dražbu provádí výkonný orgán a buď přibrán znalec, který předměty odhaduje. Podavatelé neskládají vada. Nejnižší podání je třetina ceny odhadní, věci zlaté a stříbrné nesmí však přiklepnuty býti za cenu menší než je cena kovu (§ 277.) Předměty podávají se jen za hotovost, která ihned se skládá. K rozpočtu ceny nařídí se rok rozpoč-

-lový.

D) O realizaci zastavního práva
na zřabavených pohledávkách peněžních.

Realisace děje se pravidelně buď přikázáním k vybrání, neb přikázáním na místě placení, výjimečně jiným uspořádáním pohledávky.

1) Přikázá-li se zřabavená pohledávka exekventovi na jeho žádost k vybrání, má exekvent právo pohledávku svého dlužníka na místě lokoto vymáhati a vybrati (§ 308.).

Zaplatí-li mu dlužník dlužníkům skutečně, zapraví se tím do té částky pohledávka vymáhajícího věřitele (§ 312.).

2) Přikázá-li se zřabavená pohledávka exekventovi na jeho žádost na místě placení, přejde na něho, tak jakoby se byla stala úplatná cesse. Věřitel pokládá se tu za uspokojena již tímto přikázáním (§ 316.).

3) Nevede-li přikázání k cíli, může nařízeno býti jiné uspořádání (§ 317.), zejména pro-

-dej dle analogie prodeje kmotných věcí mo-
vitých.

V. O realizaci práva zástavního na jiných právech.

Realisace děje se dle povahy věci buď

1) přikázáním k vybrání a byly-li pak
vybrány jiné věci než peníze, prodejem těchto
věcí (§ 327).

2) Prodejem veřejnou dražbou, avšak ten po-
volán buď jen, když jiné upenění se nedá
vůbec aneb jen s nesporným náhledem pro-
vésti (§ 332);

3) nucenou správou při exekuci na živnosti
nebo na práva užívání nebo práva na určitou
činnosti.

V těchto případech může soudem na příči-
nou ušetření nákladu správou povoleno býti
i propachtování zabeného práva (§ 340.)

V. O zaniknutí exekučního práva zást. a práva k uspokojení.

1) Základně platí jen tato pravidla,
jaká při zástavním právu konvenčním
a zaniká tedy zabenou věcí, vydáním
se, konsolidací, promiscí, postleďky.

2) Exekuční právo zástavní na kmo-
ných věcech movitých zaniká mimo to, když
věřitel do roka po zabavení neřádně za prodej
a nepokračuje v řízení prodejním (§ 256.)

3) Právo k uspokojení pomíjí, byla-li exe-
kuce zrušena. Do čtrnácti dnů po zrušení
řízení dražebního může však bývalý exe-
kuční věřitel žádati, by vloženo proň bylo
exekuční právo zástavní v pořadí pomám.
by zavedení řízení dražebního (§ 208.)

Právo zástavní.

O pojmu, obsahu a různých druhích práva zástavního 3.

I. Konvencionální právo zástavní 6.

II. O posledávce zást. právem zjištěné 12.

III. O předmětu konvenc. práva zást. 16.

IV. O osobě zástavního 24.

V. O formálních náležitostech zástavní 26.

VI. Oprávnění a ochrana zást. věřitele 28.

 a) ve stadiu zjišťovacím 28.

 b) ve stadiu ukraňovacím 32.

 I. způsoby realizace 32.

 II. O žalobě zástavní 35.

VII. O převedení práva zástavního 40.

VIII. O právu podzástavním 44.

IX. O hypotekách simultánních 50.

X. O poměru více věřitelů zástavních 65.

 k téže věci 65.

XI. O zaniknutí práva zástavního 71.

O samovolném zabavení dobytka 78.

O zákonných právech zástavních 80.

O exekčním právu zástavním

 I. O exekčním právu zást. vůbec a o způsobech exekuce 85.

 II. O vzniku exekčního práva zást. 90.

 III. O věcech nepodléhajících exekuci 94.

 IV. O jednotlivých způsobech exekuce:

 K ukrajení a tedy spolu o jednotlivých způsobech realizování práva zást. ... 99.

 A) O nucení dražbě nemovitosti 100.

 B) O nucené správě nemovitosti 110.

 C) O exekčním prodeji smotných věcí movitých 114.

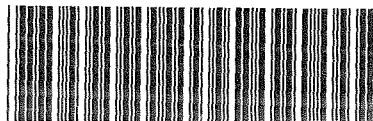
 D) O realizaci zást. práva na zabavených posledávčáckých peněžních 115.

 E) O realizaci práva zást. na jiných právech 116.

 V. O zaniknutí exekčního práva zástavního a práva k uspokojení 117.

REV15

ÚK PrF MU

3129S10952